

บทที่ 3

การประกันภัย (Insurance)

1. ความหมายของการประกันภัย
2. ประโยชน์ของการประกันภัย
3. ประเภทของการประกันภัย
4. ภัย
5. ความเสี่ยงภัย
6. ลักษณะของความเสี่ยงภัยที่สามารถจะเอาประกันภัยได้
7. สัญญาประกันภัย
8. หลักสำคัญของสัญญาประกันภัย
9. การประกันภัยต่อ

1. ความหมายของการประกันภัย

การประกันภัย คือ การที่บุคคลฝ่ายหนึ่งทำหน้าที่เป็นหลักประกันแก่บุคคลอีกฝ่ายหนึ่ง โดยสัญญาว่าเขาจะไม่ต้องรับความเดือดร้อนจากภัยที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต ซึ่งก่อให้เกิดความสูญเสีย หรือเสียหายแก่ชีวิตและทรัพย์สินของเขา โดยฝ่ายผู้ให้หลักประกันจะจ่ายเงินชดเชยให้ตามจำนวนและเงื่อนไขที่ตกลงกันไว้ หรืออาจทำให้ทรัพย์สินที่เขาประกันภัยไว้ นั้นกลับสู่สภาพดีหรือใกล้เคียงของเดิม โดยผู้ให้หลักประกันจะได้รับเงินตอบแทนจากอีกฝ่ายหนึ่งตามจำนวนที่ตกลงกันไว้

การประกันภัยสามารถเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า เป็นเครื่องมือทางสังคมที่สามารถจัดสรรเงิน เพื่อทดแทนผลของความโชคร้ายที่สมาชิกในสังคมได้รับ เงินที่นำมาจัดสรรนั้น เก็บรวบรวมมาจากสมาชิกจำนวนมากที่เข้าร่วมโครงการ ดังนั้น การประกันภัยจึงเป็นเสมือนกองทุนซึ่งผู้เอาประกันทุกคนจะต้องช่วยกันจ่ายลงขัน (เรียกว่าเบี้ยประกันภัย) มากน้อยขึ้นอยู่กับความเสี่ยงภัยที่ตนนำมาประกัน และเมื่อภัยที่เอาประกันเกิดขึ้น สมาชิกมีสิทธิ์ที่จะเรียกร้องค่าเสียหายจากกองทุนในวงเงินที่ตกลงกันไว้

ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 861 บัญญัติว่า "อันว่าสัญญาประกันภัยนั้น คือสัญญาซึ่งบุคคลคนหนึ่ง ตกลงจะใช้ค่าสินไหมทดแทน หรือใช้เงินจำนวนหนึ่งจ่ายในกรณีวินาศภัยหากมีขึ้น หรือในเหตุอย่างอื่นในอนาคต ดังได้ระบุไว้ในสัญญา และในการนี้บุคคลอีกคนหนึ่งตกลงจะส่งเงินซึ่งเรียกว่าเบี้ยประกันภัย"

สรุป การประกันภัย คือ วิธีการกระจายความเสี่ยงภัยอย่างหนึ่ง ซึ่งสมาชิกทุกคนที่ประสงค์จะเข้าร่วมโครงการ จะต้องจ่ายเงินคนละเล็กละน้อย ซึ่งเรียกว่าเบี้ยประกันภัย ให้กับกองทุนกลาง และเมื่อมีสมาชิกคนใดคนหนึ่งเคราะห์ร้าย ได้รับความเสียหายตามเหตุการณ์ที่เอาประกันภัยไว้ สมาชิกผู้นั้นก็จะได้รับการชดเชยจากเงินกองทุนนั้น ตามที่ตกลงกันไว้ โดยมีบริษัทประกันภัยเป็นผู้จัดการกองทุน ทั้งในการประเมินความเสี่ยงและให้บริการในการชดเชยค่าสินไหมทดแทน

2. ประโยชน์ของการประกันภัย

1. ด้านผู้เอาประกันภัย

การประกันภัยเป็นการสร้างความมั่นใจให้กับผู้เอาประกันภัยว่า เมื่อทรัพย์สินที่นำมาทำประกันภัยไว้ นั้น หากได้รับความเสียหายจากภัยที่เอาประกันไว้ ก็จะได้รับชำระค่าชดเชย ผู้เอาประกันภัยสามารถนำเงินที่ได้รับการชดเชยจากบริษัทรับประกันภัยนั้น ไปสร้าง ซ่อม หรือ จัดหาทรัพย์สินนั้นใหม่ เพื่ออยู่อาศัยหรือดำเนินกิจการต่อไปได้ ถ้าปราศจากการประกันภัยแล้ว ผู้ใดที่เคราะห์ร้ายก็จะต้องสิ้นเนื้อประดาตัว ทุนรอนที่สะสมมาตลอดชีวิต ก็อาจสูญหายไปภายในเวลาอันสั้น

2. ด้านเศรษฐกิจและสังคม

การประกันภัยช่วยสร้างความมั่นคงให้แก่สังคม ทำให้สังคมมีหลักประกันความปลอดภัย มีความมั่นใจว่า เมื่อเกิดความเสียหายขึ้นแล้วก็จะได้รับการชดเชย การประกันภัยช่วยให้มีการระดมทุน ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญของการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ และการระดมทุนนั้นจะสำเร็จได้ก็โดยการประหยัดของประชาชนในประเทศนั้นๆ และนำเอาส่วนที่สะสมนั้นมาลงทุน บริษัทประกันภัยเป็นสถาบันหนึ่งในหลายสถาบันทางการเงิน จึงมีส่วนส่งเสริมให้ประชาชนประหยัดทางอ้อม คือ นำเงินที่หามาได้ส่วนหนึ่งมาให้กับบริษัทในรูปแบบเบี้ยประกัน เพื่อป้องกันภัยที่อาจเกิดขึ้น ทำให้อาชีพการค้าและอุตสาหกรรมมีความมั่นคงมากขึ้น เมื่ออาชีพนั้นๆ มีความมั่นคง คนก็จะมาประกอบอาชีพนั้นมากขึ้น ทำให้เศรษฐกิจของชาติเจริญขึ้นได้

3. ด้านธุรกิจ

3.1 การประกันภัยทำให้มีธุรกิจอีกประเภทหนึ่งเข้ามาดำเนินการในตลาด ซึ่งมีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าธุรกิจอื่นๆ ทำให้คนมีงานทำและการครองชีพดีขึ้น

3.2 การประกันภัยให้เครดิตและเป็นหลักประกันแก่นักธุรกิจที่จะทำการค้า คือ ถ้านักธุรกิจกู้เงินธนาคาร จะต้องทำประกันชีวิตเท่ากับจำนวนเงินที่ต้องการกู้ ถ้าผู้กู้เกิดเป็นอันตรายถึงแก่ชีวิต ธนาคารก็จะสามารถเรียกเงินกู้คืนได้ เพราะมีหลักประกันว่า จะได้รับชำระค่าประกัน

3.3 การประกันภัยก่อให้เกิดเสถียรภาพในการประกอบธุรกิจ ความมุ่งหมายของการลงทุนก็คือ การไต่ถามว่าจะไม่แน่นอนหากต้นทุนการผลิตไม่แน่นอน แต่ถ้าหากมีการโอนความเสี่ยงภัยไปให้กับบริษัทประกันภัย โดยเสียเบี้ยประกันภัยจำนวนหนึ่งตามที่ตกลงกันไว้ก็จะทำให้ต้นทุนการผลิตแน่นอนขึ้น การลงทุนก็จะมีเสถียรภาพมากขึ้น

3.4 การประกันภัยก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการประกอบธุรกิจ เมื่อผู้ลงทุนสามารถลดความเสี่ยงภัยโดยการประกันภัยแล้ว ย่อมใช้ความสามารถและเวลาให้แก่การมุ่งหากำไร เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพให้แก่ธุรกิจนั้น

3. ประเภทของการประกันภัย

การประกันภัยแบ่งประเภทของการคุ้มครองภัยออกเป็นกลุ่มใหญ่ ๆ ได้ 3 ประเภทคือ การประกันภัยเกี่ยวกับบุคคล การประกันภัยเกี่ยวกับทรัพย์สินหรือที่มีค่าในทางทรัพย์สิน และการประกันภัยเกี่ยวกับความรับผิดชอบตามกฎหมาย

การค้นคว้าและพัฒนาการประกันภัยในช่วง 2-3 ทศวรรษที่ผ่านมา ทำให้เกิดกรรมธรรม์อีกประเภทหนึ่ง ซึ่งเราเรียกว่ากรรมธรรม์สมบูรณ์แบบ (PACKAGE POLICY) ขึ้น โดยการนำเอาประเภทการประกันภัยต่าง ๆ มารวมเข้าด้วยกัน เช่น รวมการประกันภัยทรัพย์สินหลาย ๆ ประเภทเข้าในกรรมธรรม์เดียวกัน หรือ รวมการประกันภัยเกี่ยวกับทรัพย์สินหลาย ๆ ประเภทเข้ากับการประกันภัยเกี่ยวกับความรับผิดชอบตามกฎหมาย แล้วเรียกว่ากรรมธรรม์การประกันความเสี่ยงภัยทุกชนิด (ALL RISKS INSURANCE POLICY) เป็นต้น

1. การประกันภัยเกี่ยวกับบุคคล (INSURANCE OF THE PERSON) ได้แก่
 - 1.1 การประกันชีวิต
 - 1.2 การประกันภัยอุบัติเหตุส่วนบุคคล
 - 1.3 การประกันอุบัติเหตุเดินทาง
 - 1.4 การประกันสุขภาพ

2. การประกันภัยเกี่ยวกับทรัพย์สิน (PROPERTY INSURANCE) ได้แก่

- 2.1 การประกันอัคคีภัย
- 2.2 การประกันภัยทางทะเลและขนส่ง
- 2.3 การประกันภัยรถยนต์
- 2.4 การประกันภัยโจรกรรม
- 2.5 การประกันภัยสำหรับเงิน
- 2.6 การประกันภัยความซื่อสัตย์
- 2.7 การประกันภัยกระจก
- 2.8 การประกันภัยแผ่นดินไหว
- 2.9 การประกันภัยพืชผล
- 2.10 การประกันภัยความเสียหายต่อเนื้อ
- 2.11 การประกันภัยทางวิศวกรรม

3. การประกันภัยที่เกี่ยวกับความรับผิดตามกฎหมาย (LIABILITY INSURANCE) ได้แก่

- 3.1 การประกันภัยความรับผิดชอบตามกฎหมายต่อสาธารณชน
- 3.2 การประกันภัยเงินทดแทนแรงงาน
- 3.3 การประกันภัยความรับผิดชอบตามกฎหมายของนายจ้างต่อลูกจ้าง

1. การประกันภัยเกี่ยวกับบุคคล (INSURANCE OF THE PERSON)

หมายถึง การประกันภัยซึ่งอาศัยชีวิตหรือร่างกายของผู้เอาประกันภัยเป็นเหตุในการขอใช้เงินตามกรมธรรม์ เช่น การประกันชีวิต การประกันภัยอุบัติเหตุส่วนบุคคล การประกันสุขภาพ เป็นต้น

1.1 การประกันชีวิต

บริษัทประกันชีวิตสัญญาจะชดใช้เงินจำนวนหนึ่งให้แก่ผู้รับประโยชน์ ซึ่งอาจจะเป็นทายาทหรือผู้เอาประกันชีวิตเอง ในเมื่อผู้เอาประกันชีวิตหรือผู้ถูกเอาประกันชีวิตตายลง หรือยังมีชีวิตอยู่จนถึงเวลาที่ได้ตกลงกันไว้ในสัญญาโดยผู้เอาประกันชีวิตตกลงส่งเบี้ยประกันภัยจำนวนหนึ่ง ภายในระยะเวลาที่กำหนดให้แก่บริษัทผู้รับประกันชีวิต การประกันชีวิตมีประโยชน์ ดังนี้คือ

1. ช่วยย้่าครอบครัวมีเงินทุนก้อนหนึ่งไว้ใช้สอยในเวลาที่หัวหน้าครอบครัวเสียชีวิต เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของครอบครัว
2. ช่วยย้่าผู้สมรสมีเงินเลี้ยงชีพตลอดชีวิต ไม่จำเป็นต้องพึ่งพาคนอื่น
3. ช่วยย้่าลูก ๆ มีทุนสำหรับศึกษาต่อไป โดยไม่เดือนร้อน
4. ช่วยย้่ามีเงินก้อนสำหรับไถ่ถอนจำนอง หรือผ่อนชำระหนี้ต่าง ๆ ที่จะเป็นการระของครอบครัวต่อไป
5. ช่วยย้่ามีค่ารักษาพยาบาลเมื่อเกิดทุพพลภาพจากอุบัติเหตุ
6. ช่วยลดภาษีเงินได้ ผู้เอาประกันภัยมีสิทธินำเบี้ยประกันชีวิตที่จ่ายในปีภาษีตามจำนวนที่จ่ายจริง แต่ไม่เกิน 7,000 บาท ไปหักลดหย่อนภาษีเงินได้
7. ช่วยเสริมสร้างนิสัยการออมทรัพย์ และการไม่ประมาท ท้าให้ครอบครัวมีฐานะ เป็นปึกแผ่นมั่นคง
8. ช่วยปลูกฝังความรับผิดชอบต่อครอบครัว

กรมธรรม์ประกันชีวิตมีแบบพื้นฐานอยู่ 4 แบบ ซึ่งบริษัทอาจตั้งชื่อไว้ต่าง ๆ กัน แต่จะอยู่ในรูปแบบ 4 แบบดังนี้

1. การประกันชีวิตแบบชั่วระยะเวลา (TERM INSURANCE) บริษัทประกันชีวิตจะจ่ายเงินตามจำนวนที่เอาประกันภัยย้าให้ เมื่อผู้เอาประกันชีวิตภายในกำหนดเวลาที่ตกลงไว้ เช่น 5 ปี 10 ปี 20 ปี ถ้าพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวแล้ว สัญญาทั้งสองฝ่ายสิ้นสุด ไม่มีข้อผูกพันอีกต่อไป

2. การประกันชีวิตแบบตลอดชีพ (WHOLE LIFE INSURANCE) บริษัทจะจ่ายเงินเอาประกันภัยให้ผู้เอาประกันชีวิตถึงแก่ความตาย โดยผู้เอาประกันชีวิตจะต้องส่งเบี้ยประกันภัยไปชำระระยะเวลาหนึ่งตามที่กำหนด เพื่อรักษาให้กรมธรรม์มีผลบังคับตลอดไป

3. การประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ (ENDOWMENT INSURANCE) บริษัทจะจ่ายเงินเอาประกันภัยให้ถ้าผู้เอาประกันชีวิตเสียชีวิตภายในกำหนดระยะเวลาที่ตกลงกันไว้ หรือถ้าผู้เอาประกันชีวิตยังมีชีวิตอยู่จนครบกำหนดระยะเวลาดังกล่าว บริษัทจะจ่ายเงินเท่ากับวงเงินเอาประกันภัยเช่นเดียวกัน

4. การประกันชีวิตแบบเงินได้ประจำหรือเงินได้รายปี (ANNUITY INSURANCE) การประกันชีวิต 3 แบบแรก เป็นการประกันชีวิตซึ่งผู้เอาประกันชีวิตเกรงว่าจะตายก่อนเวลาอันสมควร ส่วนการประกันชีวิตแบบเงินได้ประจำเป็นการประกันชีวิตที่ผู้เอาประกันชีวิตเกรงว่าจะประสบปัญหาการเงินเมื่อตอนชราภาพ และไม่มีรายได้ประจำ จึงต้องซื้อประกันชีวิตแบบนี้เพื่อให้มีรายได้ประจำสำหรับยังชีพต่อไป

การประกันชีวิตมีเงื่อนไขสำคัญที่ควรทราบ ดังนี้คือ

1. ถ้าผู้เอาประกันชีวิตทำอัตตวินิบาตกรรมหรือฆ่าตัวตายด้วยใจสมัครภายในระยะเวลา 1 ปี นับแต่วันทำสัญญา บริษัทจะไม่จ่ายเงินเอาประกันภัยให้
2. ถ้าผู้เอาประกันภัยถูกผู้รับประโยชน์ฆ่าตายโดยเจตนา บริษัทจะไม่จ่ายเงินเอาประกันภัยให้ แต่จะคืนค่าไถ่ถอนกรมธรรม์ให้
3. ในการเอาประกันชีวิตนั้น มีสาระสำคัญเกี่ยวกับอายุของผู้ถูกเอาประกันชีวิต หากมีการแจ้งอายุของผู้ถูกเอาประกันชีวิตคลาดเคลื่อนไปจากความจริง บริษัทประกันชีวิตสามารถปฏิบัติได้ดังนี้

3.1 ถ้าบอกอายุน้อยกว่าความเป็นจริง การจ่ายเงินประกันภัยจะลดลงตามส่วน แต่ถ้าบวกรายอายุไว้มากกว่าอายุจริง บริษัทจะคืนเบี้ยประกันภัยส่วนที่เกินให้

3.2 ถ้าอายุจริงของผู้เอาประกันชีวิตอยู่นอกจากรหัสอัตราทางค้ำปกติของบริษัท สัญญาจะเป็นโมฆียะ บริษัทประกันชีวิตบอกล้างได้

4. กรมธรรม์ประกันชีวิตโดยทั่วไปจะไม่คุ้มครองการเสียชีวิตซึ่งเป็นผลโดยตรงจากสงคราม สงครามกลางเมือง การกบฏ การปฏิวัติ หรือรัฐประหาร จลาจล และการนัดหยุดงาน การจับขัง หรือโดยสารเคมีหรือพิษ หรืออากาศยานใด ๆ เว้นแต่เป็นผู้โดยสารที่ชำระค่าโดยสารของสายการบินพาณิชย์ที่ได้รับอนุญาต ในกรณีที่ผู้เอาประกันชีวิตเสียชีวิตเนื่องจากสาเหตุข้างต้นบริษัทจะคืนเบี้ยประกันภัยที่ได้ชำระแล้วเท่านั้น

5. ถ้าผู้เอาประกันชีวิตเปลี่ยนอาชีพ และถ้าอาชีพใหม่นั้นเป็นอาชีพที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพอนามัยหรือต่อชีวิต ผู้เอาประกันภัยจะต้องแจ้งให้บริษัททราบเป็นลายลักษณ์อักษรภายในกำหนดเวลา 30 วัน นับแต่วันที่ได้เปลี่ยนอาชีพใหม่ บริษัทอาจเรียกเก็บเบี้ยประกันภัยเพิ่มตามลักษณะและประเภทของอาชีพเสี่ยงภัยอันตรายตามเงื่อนไขของกรมธรรม์ก็ได้ มิฉะนั้นบริษัทจะรับผิดชอบเฉพาะการคืนเบี้ยประกันภัยเท่านั้น ถ้ามีมรณกรรมหรืออันตรายอื่นใดที่ได้รับประกันภัยไว้เกิดขึ้น

6. เมื่อผู้เอาประกันชีวิตย้ายที่อยู่หรือภูมิลำเนา ควรแจ้งให้บริษัททราบเป็นลายลักษณ์อักษรภายในเวลาอันควร เพื่อความสะดวกในการติดต่อให้บริการ

1.2 การประกันภัยอุบัติเหตุส่วนบุคคล

อุบัติเหตุย่อมเกิดขึ้นได้ทุกเวลาและทุกสถานที่ ซึ่งไม่มีใครคาดการณ์ได้ล่วงหน้า อาจเกิดขึ้นขณะที่กำลังโดยสารรถยนต์ ขับรถยนต์ ข้ามถนน กำลังทำงาน ออกกำลังกาย หรือแม้แต่อยู่ในบ้าน เมื่อเกิดอุบัติเหตุก็อาจจะได้รับบาดเจ็บ หรือสูญเสียแขน ขา หรืออาจจะถึงเสียชีวิตทำให้ไม่สามารถประกอบอาชีพได้ เสียเงินค่ารักษาพยาบาล ครอบครัวย่อมเดือดร้อนด้านการเงินไปด้วย

การประกันอุบัติเหตุส่วนบุคคลมีจุดหมายเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนด้านการเงินเมื่อผู้เอาประกันภัยประสบอุบัติเหตุ ได้รับบาดเจ็บ พิการ ทูพพลภาพ หรือเสียชีวิตเนื่องจากอุบัติเหตุเหล่านั้น ๆ

ผลประโยชน์ที่จะได้รับจากการประกันภัยอุบัติเหตุส่วนบุคคล มีดังนี้

1. ค่ารักษาพยาบาล เมื่อผู้เอาประกันภัยได้รับอุบัติเหตุต้องเข้ารับการรักษายาบาลจะได้รับการชดเชยค่ารักษาพยาบาลเท่าที่ผู้เอาประกันภัยได้จ่ายไปจริงตามหลักฐานใบเสร็จรับเงินของสถานพยาบาลนั้น ๆ แต่ไม่เกินจำนวนเงินเอาประกันภัยต่ออุบัติเหตุแต่ละครั้งที่ระบุไว้ในกรมธรรม์
2. เงินทดแทน เมื่อผู้เอาประกันภัยประสบอุบัติเหตุจนสูญเสียชีวิตหรือเสียอวัยวะ สายตาหรือทุพพลภาพ บริษัทประกันภัยจะจ่ายเงินทดแทนให้ตามข้อตกลงความคุ้มครอง ซึ่งระบุรายละเอียดไว้ในกรมธรรม์ เช่น จ่ายค่าที่ 100 % ของเงินเอาประกันภัยเมื่อเกิดการสูญเสียชีวิตหรือแขน 2 ข้างหรือขา 2 ข้าง หรือแขนหนึ่งข้างและตาหนึ่งข้าง หรือแขนหนึ่งข้างและเท้าหนึ่งข้าง หรือตาหนึ่งข้างและเท้าหนึ่งข้าง จ่ายค่าที่ 50 % ของเงินเอาประกันภัย ในกรณีเกิดการสูญเสียแขนหนึ่งข้าง หรือเท้าหนึ่งข้าง หรือตาหนึ่งข้าง โดยมีเงื่อนไขว่า การสูญเสียชีวิตหรืออวัยวะต่าง ๆ ดังกล่าว ต้องเกิดขึ้นภายใน 180 วัน นับจากวันเกิดอุบัติเหตุ
3. เงินจุนเจือต่อสัปดาห์ บริษัทประกันภัยจะชดเชยรายได้ของผู้เอาประกันภัยที่ต้องสูญเสียไป เนื่องจากไม่สามารถประกอบอาชีพได้เพราะได้รับอุบัติเหตุ โดยบริษัทจะจ่ายเงินให้เป็นรายสัปดาห์ตามจำนวนที่สัญญาไว้ แต่ทั้งนี้บริษัทจะจ่ายต่อเนื่องกันไม่เกิน 52 สัปดาห์

ข้อพิจารณาในการรับประกันอุบัติเหตุส่วนบุคคลมีสาระสำคัญดังนี้คือ

1. อายุ ผู้ที่มีอายุมากหรือน้อยเกินไปย่อมมีโอกาสประสบอุบัติเหตุได้ง่าย โดยปกติบริษัทประกันภัยจะรับประกันผู้ที่มีอายุระหว่าง 16 - 60 ปี

2. **อาชีพ** อาชีพแต่ละอาชีพย่อมมีการเสี่ยงภัยต่างกัน เช่น อาชีพที่ปฏิบัติงานในสำนักงานย่อมมีการเสี่ยงภัยต่ออุบัติเหตุน้อยกว่าผู้ปฏิบัติงานกลางแจ้ง ฉะนั้นผู้ประกอบการอาชีพที่มีความเสี่ยงสูง ย่อมจะต้องจ่ายค่าเบี้ยประกันภัยสูงกว่าผู้ประกอบการอาชีพที่มีความเสี่ยงภัยต่ำ

3. **สุขภาพ** ผู้ที่มีสุขภาพแข็งแรง สมบูรณ์ ย่อมมีโรคาสประสบอุบัติเหตุ น้อยกว่าผู้ที่มีสุขภาพไม่ค่อยแข็งแรง

4. **ความประพฤติ** ผู้ขอเอาประกันภัยควรเป็นผู้ที่มีความประพฤติดี ไม่ดื่มสุราเป็นประจำ ไม่ติดการพนัน ไม่มีศัตรูบองร้าย ไม่มีนิสัยประมาทเลินเล่อ

1.3 การประกันอุบัติเหตุเดินทาง (TRAVEL ACCIDENT INSURANCE)

คล้ายคลึงกับการประกันอุบัติเหตุส่วนบุคคล คือ ให้ความคุ้มครองในกรณีที่ประสบอุบัติเหตุเสียชีวิต สูญเสียอวัยวะและสายตา หรือต้องเข้ารับการรักษายาบาล เนื่องจากอุบัติเหตุ โดยคุ้มครองเฉพาะช่วงระยะเวลาเดินทางและภายในเส้นทางที่กำหนดไว้เท่านั้น การประกันอุบัติเหตุเดินทางนี้อาจขยายให้คุ้มครองถึงการเจ็บป่วยต้องเข้ารับรักษาในโรงพยาบาล หากการเจ็บป่วยนั้นเกิดขึ้นระหว่างการเดินทางด้วย

1.4 การประกันสุขภาพ (HEALTH INSURANCE)

คุ้มครองค่ารักษายาบาลอันเกิดจากการเจ็บป่วย โดยแบ่งเป็นคนไข้ในโรงพยาบาล ซึ่งมีค่าห้อง ค่าอาหาร ค่ายา ค่าผ่าตัด ค่าใช้จ่ายในห้องปฏิบัติการ เป็นต้น และคนไข้นอกซึ่งมีค่าตรวจรักษา ค่ายา เป็นต้น

2. การประกันภัยเกี่ยวกับทรัพย์สิน (PROPERTY INSURANCE)

หมายถึง การประกันภัยที่มีทรัพย์สินเป็นวัตถุที่เอาประกัน (SUBJECT MATTERS OF INSURANCE) รวมถึงความเสียหายในทางทรัพย์สิน ซึ่งหมายถึงสิทธิหรือประโยชน์ที่กฎหมายรับรอง เช่น สิทธิตามสัญญาเช่า หรือสิทธิครอบครองซึ่งเป็นสิทธิที่กฎหมายรับ

รอง การประกันภัยเกี่ยวกับทรัพย์สินและความเสียหายในทางทรัพย์สินนั้น มีชนิดที่สำคัญดังนี้

2.1 การประกันอัคคีภัย

บริษัทประกันภัยจะ เรียกเก็บเงินจำนวนหนึ่งซึ่ง เรียกว่า เบี้ยประกันภัย โดยสัญญาว่า เมื่อเกิดเพลิงไหม้ หรือความเสียหายตามที่ตกลงกันไว้ บริษัทจะชดเชยความเสียหายให้เท่าจำนวนความเสียหายที่แท้จริง แต่ไม่เกินจำนวนเงินที่รับประกันภัยไว้

กรมธรรม์ประกันภัยมาตรฐานให้ความคุ้มครองความเสียหายของทรัพย์สินที่เกิดจากเพลิงไหม้ พัดผ่า การระเบิดของแก๊สที่ใช้ในการหุงต้มหรือให้แสงสว่าง เพื่อประโยชน์ในการอยู่อาศัย ทั้งนี้รวมคุ้มครองถึงความเสียหายที่เกิดจากการบ่อน้ำผุ เช่น น้ำที่รั่วซึมไปบ่อน้ำบาดาลความเสียหายให้แก่ทรัพย์สินที่ได้เอาประกันภัย หรือความเสียหายที่เกิดจากการกระทำของเจ้าหน้าที่เพื่อตัดต้นน้ำ เป็นต้น

กรมธรรม์ประกันอัคคีภัยมีหลายชนิดที่ถูกรอกไว้ ส่วนมากจะเป็นภัยทางการเมืองและภัยธรรมชาติ แต่ผู้เอาประกันภัยอาจจะตกลงกับบริษัทให้รับประกันภัยเป็นการพิเศษ โดยจ่ายเบี้ยประกันภัยเพิ่มได้ เช่น ภัยที่เกิดจากลมพายุหรือลูกเห็บ ภัยจากการระเบิด ภัยจลาจล ภัยน้ำท่วม ฯลฯ

2.2 การประกันภัยทางทะเลและการขนส่ง

เป็นการประกันภัยชนิดแรกของการประกันวินาศภัย มุ่งที่จะให้ความคุ้มครองความสูญหายหรือความเสียหายที่เกิดจากภัยทางทะเล ในระหว่างการเดินทางหรือการขนส่งทางทะเล ทั้งที่เกิดขึ้นกับตัวเรือ หรือสินค้าที่บรรจุอยู่ในเรือ การประกันภัยประเภทนี้ แบ่งออกได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ

1. การประกันภัยตัวเรือ (HULL INSURANCE) คุ้มครองความเสียหายต่อตัวเรือ จากอุบัติเหตุต่าง ๆ เช่น ภัยจากลมพายุ เรือเกยตื้น เรือชนกัน

เรือชนหินโสโครก เป็นต้น

2. การประกันภัยสินค้า (CARGO INSURANCE) คຸ້ມครองสินค้าที่เอาประกันภัย ซึ่งอยู่ระหว่างการขนส่งทางทะเล ภัยที่ได้รับความคุ้มครองจะขึ้นอยู่กับเงื่อนไขที่ผู้เอาประกันภัย เลือกความคุ้มครองไว้

2.3 การประกันภัยรถยนต์

ในปัจจุบันอุบัติเหตุทางถนนที่เกิดขึ้นเนื่องจากรถยนต์มีจำนวนมาก ทั้งนี้เนื่องจากความเจริญทางด้านวัตถุและเทคโนโลยี มีการสร้างถนนและขยายเส้นทาง การขนส่งโดยรถยนต์เพื่อรองรับจำนวนรถยนต์เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว อุบัติเหตุจากรถยนต์จึงเกิดขึ้นเสมอและเพิ่มจำนวนมากขึ้น การเกิดอุบัติเหตุแต่ละครั้งทำให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สิน และบาดเจ็บต่อร่างกายทั้งของผู้ขับขี่รถยนต์ และแก่บุคคลอื่น ๆ มีผลกระทบให้ธุรกิจที่ประกอบการอยู่ได้รับความเสียหาย มีวิธีการหนึ่งที่จะช่วยลดความเดือดร้อนหรือเสียหายทางการเงินที่เกิดจากอุบัติเหตุดังกล่าวได้ คือ การทำประกันภัยรถยนต์ไว้กับบริษัทประกันภัย

การประกันภัยรถยนต์จะช่วยให้ผู้เอาประกันภัยได้รับความสะดวกไม่ต้องเสียเวลากับการโต้เถียงกับคู่กรณี ผู้เอาประกันภัยจะได้รับการชดเชยค่าสินไหมทดแทนจากความเสียหายที่เกิดขึ้น และผู้รับประกันภัยจะชดเชยค่าสินไหมทดแทนให้กับผู้ที่ได้รับความเสียหายจากการกระทำของผู้เอาประกันภัย ซึ่งเป็นการบรรเทาความเดือดร้อนจากอุบัติเหตุที่เกิดขึ้น

กรมธรรม์ประกันภัยรถยนต์โดยทั่วไป ได้แบ่งความคุ้มครองเป็น 3 แบบคือ

1. คຸ້ມครองความรับผิดชอบตามกฎหมายต่อบุคคลภายนอกอย่างเดียว หรือที่เรียกกันทั่วไปว่า การประกันภัยบุคคลที่สาม (THIRD PARTY LIABILITY ONLY) ให้ความคุ้มครองเฉพาะความเสียหายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับทรัพย์สิน หรือชีวิต ร่างกายของบุคคลภายนอก อันเนื่องจากการใช้รถยนต์คันที่เอาประกัน ส่วนตัวรถยนต์คันที่เอาประกันภัย ผู้เอาประกันต้องรับผิดชอบเอง

2. **คุ้มครองความรับผิดชอบตามกฎหมายต่อบุคคลภายนอก และ** ความเสียหายต่อรถยนต์ที่เอาประกันภัยเนื่องจากไฟไหม้หรือภัยอื่น (THIRD PARTY OTHER PERILS) ให้ความคุ้มครองเหมือนกับข้อ 1 และรวมถึงความเสียหายต่อรถยนต์ที่เอาประกันภัยเนื่องจากความเสียหายอื่น ๆ เช่น ไฟไหม้ การถูกโจรกรรมทั้งคัน การจลาจล น้ำท่วม ฯลฯ ซึ่งไม่ใช่ว่าการชนหรือการคว่ำ

3. **คุ้มครองสมบูรณ์แบบ** หรือที่เรียกกันทั่วไปว่า การประกันภัยประเภทหนึ่ง (COMPREHENSIVE) ให้ความคุ้มครองความเสียหายที่อาจจะเกิดขึ้นดังนี้

- ก. ความรับผิดชอบตามกฎหมายต่อบุคคลภายนอก เช่น ทรัพย์สิน ชีวิต ร่างกาย ซึ่งเกิดจากความประมาทเลินเล่อของผู้เอาประกันภัย
- ข. ความเสียหายต่อรถยนต์ที่เอาประกันภัยจากสาเหตุต่าง ๆ เช่น ไฟไหม้ การระเบิด การโจรกรรม การชน การคว่ำ ภัยธรรมชาติต่าง ๆ การกระทำโดยเจตนาร้าย ฯลฯ

ในการประกันภัยรถยนต์ทั้ง 3 ประเภทที่กล่าวข้างต้น บางกรณีอาจขยายความคุ้มครองไปถึงความรับผิดตามกฎหมายต่อผู้โดยสารที่เอาประกันภัย ซึ่งเกิดจากความประมาทเลินเล่อของผู้เอาประกันภัยด้วย นอกจากนี้ก็ยังมีคุ้มครองเพิ่มเติมอื่น ๆ เช่น การประกันภัยอุบัติเหตุส่วนบุคคลของคนขับ และผู้โดยสาร เป็นต้น

2.4 การประกันภัยโจรกรรม (BURGLARY INSURANCE)

คุ้มครองทรัพย์สินที่เอาประกันภัยอันเนื่องจากการสูญหายหรือเสียหายจากการถูกโจรกรรม ภัยโจร และการใช้กำลังอย่างรุนแรงให้ปรากฏร่องรอยอย่างชัดเจน ความคุ้มครองนี้รวมถึงความเสียหายต่อตัวอาคารเนื่องจากการโจรกรรมนั้นด้วย แต่ต้องเป็นการกระทำของบุคคลภายนอก

2.5 การประกันภัยสำหรับเงิน (MONEY INSURANCE)

คุ้มครองเงินสดที่อยู่นานเฉพ หรือในท้องม้นคงนอกเวลาทำการจากการโจรกรรม จัดแงะโดยบุคคลภายนอก หรือจากการจี้ปล้น แ่งชิงในระหว่างเวลาทำการที่อยู่ระหว่างการขนส่งเป็นต้น

2.6 การประกันภัยความซื่อสัตย์ (FIDELITY GUARANTEE INSURANCE)

คุ้มครองความเสียหายทางการเงินเนื่องจากการทุจริตของพนักงาน ลูกจ้าง เช่น การยักยอกเงินสด หรือทรัพย์สินของผู้เอาประกันภัย

2.7 การประกันภัยกระจก (PLATE GLASS INSURANCE)

คุ้มครองความเสียหายต่อกระจกที่ติดตั้งอยู่ในอาคาร เนื่องจากภัยทุกชนิดที่มีได้ระบุยกเว้นในกรมธรรม์

2.8 การประกันภัยแผ่นป้ายโฆษณา (NEON SIGN INSURANCE)

คุ้มครองทรัพย์สินที่เอาประกัน ซึ่งได้แก่แผ่นป้ายโฆษณาที่ติดตั้งอยู่ริมถนนหรือตาดฟ้าของตึกสูง ๆ ซึ่งอาจเสียหายเพราะไฟไหม้ ภัยธรรมชาติ และสาเหตุอื่น ๆ ที่มีได้ระบุยกเว้นในกรมธรรม์

2.9 การประกันภัยพืชผล (CROP INSURANCE)

คุ้มครองความเสียหายที่เกิดกับพืชผลของเกษตรกร อันเนื่องมาจากภัยธรรมชาติ เช่น สภาพฝนแล้ง ถูกเห็บตก พายุ น้ำท่วม ฯลฯ

2.10 การประกันภัยความเสียหายต่อเนื่อง (CONSEQUENTIAL LOSS)

คุ้มครองความเสียหายอันต่อเนื่องจากความเสียหายโดยตรงที่เกิดขึ้นกับทรัพย์สินที่เอาประกันภัยไว้ เช่น ความเสียหายที่เกิดขึ้นหลังจากโรงงานถูกไฟไหม้แล้ว ต้องซ่อมแซมโรงงานในระหว่างนั้นผู้เอาประกันภัยต้องสูญเสียกำไรหรือรายได้ที่ควรจะได้รับ หากมีการเปิดกิจการตามปกติ

2.11 การประกันภัยทางวิศวกรรม (ENGINEERING INSURANCE)

หมายถึง การประกันการเสี่ยงภัยที่เกี่ยวข้องกับเครื่องจักรกลในทางวิศวกรรม ซึ่งสามารถแบ่งออกได้ดังนี้ คือ

1. การประกันความเสี่ยงภัยทุกชนิดของผู้รับเหมาก่อสร้าง (CONTRACTORS'S ALL RISKS INSURANCE) คุ้มครองความเสียหายต่องานที่กำลังก่อสร้าง ภัยต่าง ๆ ที่คุ้มครอง ได้แก่ ไฟไหม้ น้ำท่วม แผ่นดินไหว การโจรกรรม การกระทำโดยเจตนาร้าย การประมาทเส้นเลือด และภัยอื่น ๆ ที่ไม่ได้ระบุยกเว้นในกรมธรรม์ และคุ้มครองความรับผิดชอบตามกฎหมายต่อบุคคลภายนอกของผู้รับเหมาก่อสร้างด้วย
2. การประกันความเสี่ยงภัยทุกชนิดของผู้รับเหมาดัดตั้งเครื่องจักร (ERECTION ALL RISKS INSURANCE) คุ้มครองความเสียหายต่อเครื่องจักรที่กำลังติดตั้งหรือกำลังทดสอบเดินเครื่อง อันเกิดจากไฟไหม้ ฟ้าผ่า การระเบิด น้ำท่วม ลมพายุ แผ่นดินไหว การโจรกรรม ความผิดพลาดในการติดตั้ง ไฟฟ้าลัดวงจร วัตถุแปลกปลอมตกเข้าไปในเครื่องจักรหรือสิ่งที่ติดตั้งขณะกำลังทดสอบเดินเครื่อง และคุ้มครองความรับผิดชอบตามกฎหมายต่อบุคคลภายนอกของผู้รับเหมาดัดตั้งด้วย
3. การประกันภัยเครื่องจักรชำรุดเสียหาย (MACHINERY BREAKDOWN INSURANCE) คุ้มครองความเสียหายต่อเครื่องจักรที่เอาประกันภัยไว้เนื่องจากภัย หรืออุบัติเหตุต่าง ๆ ที่ไม่อาจคาดการณืได้ล่วงหน้า เช่น ความผิดพลาดบกพร่องในการใช้เครื่อง

วัตถุแปลกปลอมตกลงไปในเครื่องจักร ทำให้เครื่องจักรชำรุดเสียหาย เป็นต้น

4. การประกันภัยความเสียหายต่อเนื่องจากการที่เครื่องจักรชำรุดเสียหาย (CONSEQUENTIAL LOSS FOLLOWING MACHINERY BREAKDOWN INSURANCE) คຸ້ມครองความเสียหายต่อเนื่อง เช่น ผลการที่สูญเสียบเนื่องจากการที่เอาประกันภัยไว้แล้วนั้นเกิดขัดข้อง หรือชำรุดเสียหายจากภัยที่คຸ້ມครอง และมีผลให้ต้องหยุดการเดินเครื่องเพื่อซ่อมแซม

5. การประกันภัยเครื่องคอมพิวเตอร์ (COMPUTER ALL RISKS INSURANCE) คຸ້ມครองความเสียหายต่อเครื่องคอมพิวเตอร์ที่เอาประกันภัยไว้ เนื่องจากการพ่นหมอก ไฟฟ้า การระเบิด ลมพายุ น้ำท่วม ไฟฟ้าลัดวงจร การออกแบบผิดพลาด การสูญหายข้อมูล การโจรกรรม การกลั่นแกล้ง หรือการประมาทเลินเล่อของคณงานของผู้เอาประกันภัย และความเสียหายจากเหตุอื่น ๆ ที่มีได้ระบุยกเว้นในกรมธรรม์

3. การประกันภัยที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดตามกฎหมาย (LIABILITY INSURANCE)

การประกันภัยชนิดนี้ มีความรับผิดชอบของผู้เอาประกันภัยเป็นวัตถุที่เอาประกันภัย ความรับผิดชอบของผู้เอาประกันภัยที่จะเอาประกันภัยได้จะต้องเป็นความรับผิดตามกฎหมาย ความรับผิดตามหน้าที่ศีลธรรม หากไม่มีกฎหมายบัญญัติให้เป็นหน้าที่ตามกฎหมายของผู้เอาประกันภัยแล้วไม่ถือว่าเป็นส่วนได้เสียที่จะเอาประกันภัยได้ เพราะผู้เอาประกันภัยจะมีส่วนได้เสียที่อาจเอาประกันภัยในสัญญาประกันภัยเกี่ยวกับความรับผิดได้ก็ต่อเมื่อตนมีหน้าที่ หรือความรับผิดชอบตามกฎหมายที่จะต้องชดเชยค่าสินไหมทดแทนให้ผู้อื่น หากมีเหตุการณ์อันใดอันหนึ่งซึ่งกำหนดไว้ในสัญญาเกิดขึ้น การประกันภัยชนิดนี้จึงมีข้อแตกต่างกับการประกันภัยเกี่ยวกับทรัพย์สิน กล่าวคือ การประกันภัยเกี่ยวกับทรัพย์สินที่มีวัตถุที่เอาประกันภัยเป็นตัวทรัพย์สิน หรือตัวสิทธิที่เกี่ยวกับทรัพย์สิน แต่การประกันภัยเกี่ยวกับความรับผิดมีวัตถุที่เอาประกันภัย เป็นความรับผิดชอบของผู้เอาประกันภัย เพราะการที่ผู้เอาประกันภัยจะต้องรับผิดชอบชดเชยค่าสินไหมทดแทนให้ผู้อื่นเมื่อเกิดความรับผิดตามกฎหมายแก่ตนนั้น ถือเป็นวินาศภัยอย่างหนึ่ง ที่เขาจะต้องสูญเสียเงินทองชดเชยเป็นค่าสินไหมทดแทนไปตามความรับผิดชอบ

การประกันภัยความรับผิดที่สำคัญ ๆ อาจแบ่งออกได้ดังนี้ คือ

3.1 การประกันภัยความรับผิดตามกฎหมายต่อสาธารณชน (PUBLIC LIABILITY INSURANCE)

เป็นการคุ้มครองความรับผิดชอบตามกฎหมายต่อบุคคลภายนอกจากการปฏิบัติงานธุรกิจหรือความบกพร่องของสถานที่ที่เอาประกันภัย หรือจากผลิตภัณฑ์จำหน่าย หรือความรับผิดจากการประกอบอาชีพ ได้แก่ แพทย์ สถาปนิก วิศวกร ทนายความเป็นต้น

3.2 การประกันภัยเงินทดแทนแรงงาน (WORKMEN'S COMPENSATION INSURANCE)

เป็นการคุ้มครองความรับผิดตามกฎหมายอันเกี่ยวกับเงินทดแทนแรงงาน เมื่อลูกจ้างประสบอุบัติเหตุขณะปฏิบัติหน้าที่ให้แก่นายจ้าง จะได้รับการทดแทนตามสิทธิที่กำหนดไว้ในกฎหมายแรงงาน ได้แก่ ค่ารักษาพยาบาล เงินทดแทนการสูญเสียอวัยวะ การสูญเสียชีวิต ค่าใช้จ่ายในการจัดการศพ เป็นต้น

3.3 การประกันภัยความรับผิดตามกฎหมายของนายจ้าง (EMPLOYER'S LIABILITY INSURANCE)

เป็นการคุ้มครองความรับผิดตามกฎหมายของนายจ้างที่มีต่อลูกจ้างตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ หากอุบัติเหตุที่ลูกจ้างได้รับนั้นเกิดจากความประมาทเลินเล่อของนายจ้างในการละเลยดูแลเอาใจใส่บำรุงรักษาสภาพความปลอดภัยในการทำงานของลูกจ้างตามที่ควร

นอกจากนี้ยังมีการประกันภัยความรับผิดตามกฎหมายต่อสาธารณะที่รวมเข้าอยู่ในกรมธรรม์สมบูรณ์แบบ (PACKAGE INSURANCE) ได้แก่

- ความรับผิดต่อสาธารณชนอันเกิดจากการใช้รถยนต์ ซึ่งรวมอยู่ในกรมธรรม์ประกันภัยรถยนต์

- ความรับผิดชอบสาธารณะของผู้รับเหมาก่อสร้าง ซึ่งรวมอยู่ใน
กรรมธรรม์ประกันความเสี่ยงภัยทุกชนิดของผู้รับเหมาก่อสร้าง
- ความรับผิดชอบสาธารณะของผู้รับเหมาก่อสร้างติดตั้งเครื่องจักร ซึ่งรวมอยู่ใน
กรรมธรรม์ประกันความเสี่ยงภัยทุกชนิดของผู้รับเหมาก่อสร้างติดตั้งเครื่องจักร
- ความรับผิดชอบของเรือเดินสมุทร ซึ่งรวมอยู่ในกรรมธรรม์ประกันภัยทางทะเล
- ความรับผิดชอบทางอากาศของเครื่องบินโดยสารที่มีต่อผู้โดยสารและ
สาธารณะ ซึ่งรวมอยู่ในกรรมธรรม์ประกันภัยเครื่องบิน

4. ภัย (PERIL)

ภัย (PERIL) หมายถึง สาเหตุที่ทำให้เกิดความเสียหาย โดยทั่วไปเราสามารถ
ที่จะจำแนกสาเหตุที่ทำให้เกิดความเสียหายออกได้ 3 ประเภทใหญ่ ๆ ด้วยกันคือ

1. สาเหตุความเสียหายจากธรรมชาติ (NATURAL PERILS)

เป็นเหตุซึ่งอยู่นอกเหนือความสามารถที่มนุษย์จะควบคุมได้ เช่น ไฟไหม้ป่า
ลมพายุ น้ำท่วม แผ่นดินไหว ภูเขาไฟระเบิด การได้รับเชื้อโรคมะเร็ง ฯลฯ

2. สาเหตุความเสียหายจากบุคคล (HUMAN PERILS หรือ MAN-MADE PERILS)

เป็นการกระทำของมนุษย์ เช่น การลอบวางเพลิง การโจรกรรม
การฆาตกรรม การฆ่าตัวตาย การจลาจล การประมาทเส้นเลือด การทุจริต
การยกยอกทรัพย์สินหรือเงินสดของนายจ้าง ฯลฯ

3. สาเหตุความเสียหายจากเศรษฐกิจ (ECONOMIC PERILS OR BUSINESS PERILS)

เกิดจากสภาพเศรษฐกิจ หรือสภาพธุรกิจของสังคม เช่น สภาพเงินเฟ้อ
สภาพเงินฝืด การเปลี่ยนแปลงในрсนิยมของผู้บริโภค ความเจริญก้าวหน้าในเทคโนโลยี ซึ่ง

ทำให้ผู้ผลิตสินค้าสามารถผลิตสินค้าที่มีขีดความสามารถหรือประสิทธิภาพที่เพิ่มขึ้นอย่างมาก แต่กลับมีราคาที่ถูกลง ทำให้ผู้ผลิตสินค้ารุ่นเก่าที่มีประสิทธิภาพน้อยหรือทำงานได้ช้าและมีราคาแพง ประสบกับการขายสินค้าของตนไม่ออกและต้องเลิกกิจการไปในที่สุด เป็นต้น

5. ความเสี่ยง (RISK)

ในปัจจุบัน ยังไม่มีคำนิยามคำว่า "ความเสี่ยง" ให้เป็นที่ยอมรับกัน โดยทั่วไป ในทางทฤษฎีได้ให้ความหมายของคำว่า "ความเสี่ยง" ไว้ต่าง ๆ กันดังนี้

1. ความเสี่ยง คือ โอกาสที่จะเกิดความเสียหาย (THE CHANCE OF LOSS)
2. ความเสี่ยง คือ ความเป็นไปได้ที่จะเกิดความเสียหาย (THE POSSIBILITY OF LOSS)
3. ความเสี่ยง คือ ความไม่แน่นอน (THE UNCERTAINTY)
4. ความเสี่ยง คือ ความผันแปรของผลลัพธ์ที่แท้จริง จากผลลัพธ์ที่คาดไว้ (THE DISPERSION OF ACTUAL RESULTS FROM EXPECTED RESULTS)
5. ความเสี่ยง คือ ความน่าจะเป็นไปได้ของผลที่ออกมา แตกต่างไปจากสิ่งที่คาดไว้ (THE PROBABILITY OF ANY OUTCOME DIFFERENT FROM THE ONE EXPECTED)

ประเภทของความเสี่ยง (CLASSIFICATIONS OF RISK)

ความเสี่ยงสามารถจำแนกออกเป็น 4 ประเภทคือ

1. ความเสี่ยงแท้จริงและความเสี่ยงที่มุ่งเก็งกำไร (PURE RISK & SPECULATIVE RISK)
2. ความเสี่ยงต่อส่วนรวมและความเสี่ยงจำเพาะ (FUNDAMENTAL RISK & PARTICULAR RISK)

3. ความเสี่ยงที่ผันแปรได้ และความเสี่ยงที่คงที่ (DYNAMIC RISK & STATIC RISK)

4. ความเสี่ยงที่เอาประกันได้ และความเสี่ยงที่เอาประกันไม่ได้ (INSURABLE RISK & UNINSURABLE RISK)

1. ความเสี่ยงที่แท้จริงและความเสี่ยงที่มุ่งเก็งกำไร

1.1 ความเสี่ยงที่แท้จริง (PURE RISK)

เป็นความเสี่ยงที่มีโอกาสที่อาจจะเกิดความเสียหาย หรือไม่เกิดความเสียหายขึ้น ถ้าไม่มีสาเหตุนั้นเกิดขึ้น (LOSS OR NO LOSS) เช่น

- ความเสี่ยงที่เกิดกับบ้าน มีหลายประการ เช่น อัคคีภัย ไฟฟ้า แผ่นดินไหว ลมพายุ น้ำท่วมและภัยธรรมชาติอื่น ๆ ถ้าหากมีสาเหตุหนึ่งสาเหตุใดที่กล่าวมานี้บ้านทั้งหลังอาจจะพังหรือได้รับความเสียหายได้ แต่ถ้าหากไม่มีเหตุการณ์ดังกล่าวเกิดขึ้น บ้านหลังนั้นก็ยังคงอยู่ในสภาพเดิม โดยที่เจ้าของบ้านไม่ประสบความสูญเสียทางการเงินหรือได้รับการจากการที่ไม่มีเหตุการณ์เกิดขึ้น

- ผู้ที่เดินทางโดยรถยนต์โดยสารประจำทางมีความเสี่ยงต่อการที่อาจประสบอุบัติเหตุเพราะการห้อยเงินรถโดยสารประจำทางนั้น เมื่อเกิดอุบัติเหตุขึ้น บุคคลนั้นอาจจะได้รับบาดเจ็บต้องเสียค่ารักษาพยาบาล แต่ถ้าหากไม่มีอุบัติเหตุ ๆ เกิดขึ้น เขาก็จะเดินทางถึงที่หมายโดยสวัสดิภาพ

ตัวอย่างข้างต้น ถ้าเจ้าของบ้าน หรือบุคคลที่โดยสารรถประจำทางได้เอาประกันภัยนั้น ๆ ไว้เขาก็จะได้รับการชดเชยค่าเสียหายจากบริษัทประกันภัย ไม่เกิดความเสียหายที่เกิดขึ้นจริง โดยไม่มีส่วนที่เป็นกำไรจากการประกันภัยนั้น

1.2 ความเสี่ยงที่มุ่งเก็งกำไร (SPECULATIVE RISK)

เป็นความเสี่ยงที่มีโอกาสขาดทุน คู่มีทุน หรือได้กำไร (LOSS, BREAK EVEN OR GAIN) เช่น

- ผู้เล่นการพนัน อาจจะประสบกับการขาดทุนเพราะแพ้พนัน เสมอตัวหรือได้กำไร จากการเล่นการพนัน

- ผู้ที่ลงทุนในธุรกิจ อาจจะประสบกับภาวะขาดทุน, คู่มีทุน หรือ ได้กำไรถ้าหากการลงทุนนั้นประสบผลสำเร็จ

บริษัทประกันภัยโดยทั่วไป จะรับประกันภัยเฉพาะความเสี่ยงภัยแท้จริง (PURE RISK) เท่านั้น และโดยปกติไม่สามารถรับประกันความเสี่ยงภัยที่มุ่งเก็งกำไรได้ (SPECULATIVE RISK)

2. ความเสี่ยงภัยต่อส่วนรวม และความเสี่ยงภัยจำเพาะ

2.1 ความเสี่ยงภัยต่อส่วนรวม (FUNDAMENTAL RISK)

เป็นความเสี่ยงภัยที่มีผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจพื้นฐานโดยส่วนรวม หรือต่อคนจำนวนมาก หรือกลุ่มคนจำนวนมาก เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงในทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง หรือผลกระทบจากภัยธรรมชาติ เช่น ภาวะเงินเฟ้อ ภาวะเงินฝืด การว่างงาน สงคราม แผ่นดินไหว อุทกภัย ฯลฯ ซึ่งไม่มีผู้ใดสามารถควบคุมมิให้เกิดขึ้นได้

2.2 ความเสี่ยงภัยจำเพาะ (PARTICULAR RISK)

เป็นความเสี่ยงภัย ที่มีผลกระทบและก่อให้เกิดความเสียหาย จำเพาะเจาะจงต่อบุคคลใดบุคคลหนึ่ง หรือกลุ่มบุคคลหนึ่งโดยเฉพาะเท่านั้น และบุคคลเหล่านั้น สามารถควบคุมการเกิดภัยดังกล่าวได้ เช่น การเกิดเหตุรถชนกัน ไฟไหม้บ้าน เป็นต้น

ความเสี่ยงภัยจำเพาะนี้ เป็นความเสี่ยงที่เหมาะสำหรับธุรกิจประกันภัย ในขณะที่การเสี่ยงภัยต่อส่วนรวม ควรเป็นภาระหน้าที่ของรัฐ โดยปกติบริษัทประกันภัยจะสามารถรับประกันภัยการเสี่ยงภัยต่อส่วนรวมได้ในขอบเขตอันจำกัดเท่านั้น

3. ความเสี่ยงภัยที่ผันแปรได้ และความเสี่ยงภัยที่คงที่

3.1 ความเสี่ยงภัยที่ผันแปรได้ (DYNAMIC RISK)

คือ ความเสี่ยงภัยที่อาจจะเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพเศรษฐกิจ แล้วก่อ

ทำให้เกิดความเสียหายทางการเงินแก่เจ้าของทรัพย์สิน เช่น การเปลี่ยนแปลงในรสนิยมของผู้บริโภคทำให้พ่อค้าบางรายประสบภาวะขาดทุน เพราะผลิตสินค้าออกมาแล้วจำหน่ายไม่ได้ การเปลี่ยนแปลงในระดับราคาสินค้า ซึ่งเมื่อราคาสินค้าเพิ่มสูงขึ้นมาก ผู้บริโภคอาจจะไม่บริโภคสินค้าประเภทนั้น ความเจริญก้าวหน้าในเทคโนโลยี ทำให้ผู้ผลิตสินค้าชนิดเดียวกัน แต่มีคุณภาพต่ำกว่าหรือราคาแพงกว่า ประสบกับปัญหาในการจำหน่ายสินค้า เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์รุ่นเก่าขายไม่ได้ เป็นต้น

3.2 ความเสี่ยงภัยที่คงที่ (STATIC RISK)

คือ ความเสี่ยงภัยที่เกิดจากสาเหตุอื่น ๆ ที่ไม่ขึ้นอยู่กับเปลี่ยนแปลงในทางเศรษฐกิจ เช่น ภัยธรรมชาติต่าง ๆ ความไม่ซื่อสัตย์ของพนักงาน เป็นต้น

4. ความเสี่ยงภัยที่เอาประกันภัยได้ และความเสี่ยงภัยที่เอาประกันภัยไม่ได้

4.1 ความเสี่ยงภัยที่เอาประกันภัยได้ (INSURABLE RISK)

คือ ความเสี่ยงภัยที่มีลักษณะเป็นความเสี่ยงภัยแท้จริง (PURE RISK) เหมาะสมที่จะเอาประกันภัยได้ และเป็นความเสี่ยงภัยที่มีผลกระทบเฉพาะบุคคล (PARTICULAR RISK) เท่านั้น เช่น กรณีที่ไฟไหม้บ้านหนึ่งหลัง หรือหลายหลังในละแวกเดียวกัน

โดยหลักการแล้ว ความเสี่ยงที่จะเอาประกันภัยได้ จะต้องมีลักษณะสำคัญหลายประการจึงจะเกิดความเหมาะสมถูกต้องตามหลักเกณฑ์ที่จะเอาประกันภัยได้

4.2 ความเสี่ยงภัยที่เอาประกันภัยไม่ได้ (UNINSURABLE RISK)

ในการรับประกันภัยนั้น ผู้รับประกันภัยจะไม่สามารถรับประกันความเสี่ยงภัยได้ทุกประเภท เนื่องจากสาเหตุดังต่อไปนี้คือ

- การขาดสถิติ การรับประกันภัยต้องอาศัยสถิติ ซึ่งรวบรวมจากประสบการณ์ในอดีตเป็นหลักในการพิจารณาการกระจายความเสี่ยงภัย ฉะนั้น ความเสี่ยงภัยที่ไม่อาจคำนวณจากข้อมูลทางสถิติ จึงไม่สามารถเอาประกันภัยได้ เช่น ผู้ขายปลีกสินค้าเกี่ยวกับแฟชั่นไม่อาจเอาประกันภัยต่อความเสียหายอันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงแฟชั่นโดยกะทันหันได้

- ความเสี่ยงที่ขัดต่อกฎหมาย หรือผลประโยชน์ของสาธารณชน เช่น ผู้ขับขี่ยานพาหนะไม่สามารถเอาประกันภัยคุ้มครองการเสียชีวิตเมื่อกระทําผิดกฎจราจร หรือคนทุจริต ไม่สามารถเอาประกันภัยการกระทําผิดของตนได้
- การไม่มีส่วนได้เสียที่จะเอาประกันภัยได้ (INSURABLE INTEREST) ถ้าผู้เอาประกันภัยไม่มีส่วนได้เสียในวัตถุที่เอาประกันภัย เขาจะไม่ได้ได้รับความเสียหายจากการเกิดวินาศภัยนั้นแต่อย่างใด ฉะนั้นเขาจึงไม่สามารถเอาประกันภัยในสิ่งที่เขาไม่มีส่วนได้เสีย
- ความเสี่ยงที่เป็นหัตถภัย (CATASTROPHIC RISK) ในทางทฤษฎีเราอาจกำหนดเบี้ยประกันขึ้นได้เสมอ ไม่ว่าความเสี่ยงนั้นจะมากเพียงใด แต่ในทางปฏิบัติ นั้นความเสี่ยงที่ไม่เอาประกันภัยได้ เช่น ภัยสงครามในบางกรณี

ความหมายของความเสี่ยงในทางปฏิบัตินั้นมีได้ 3 ประการ คือ

1. วัตถุที่เอาประกันภัย (SUBJECT MATTER OF INSURANCE) เช่น บ้าน รถยนต์หรือชีวิตของคน ฯลฯ
2. ภัย (PERIL) ต่าง ๆ เช่น ไฟไหม้ การระเบิด การโจรกรรม การกระทําของคนบ้า จลาจล ฯลฯ
3. สภาพที่ทำให้ทรัพย์สินหรือวัตถุนั้น มีความเสี่ยงที่เพิ่มขึ้น หรือลดลง (HAZARD) เช่น บ้านที่สร้างด้วยไม้ทั้งหลัง เป็น RISK ที่ไม่ดี คนอ้วนมากเป็น RISK ที่ไม่ค่อยดีเมื่อเทียบกับคนที่มีร่างกายสมส่วน ฯลฯ

ในการพิจารณารับประกันภัยนั้น ผู้รับประกันภัยจะต้องพิจารณาว่า วัตถุที่เอาประกันภัยนั้น (SUBJECT MATTER OF INSURANCE) เป็นปัจจัยในการเสี่ยงภัยเพียงใด หรือ ภัย (PERIL) ที่จะให้ความคุ้มครองนั้นเป็นภัยที่สามารถรับเสี่ยงได้หรือไม่ นอกจากนั้น สภาพที่ทำให้วัตถุที่เอาประกันภัยมีความเสี่ยงภัยเพิ่มขึ้น (HAZARD) อยู่ในภาวะที่เขาควบคุมได้หรือไม่ สิ่งเหล่านี้ถือว่าเป็นความเสี่ยงภัยที่ผู้รับประกันภัยจะต้องพิจารณาในการรับประกันภัยทุกครั้ง

6. ลักษณะสำคัญของความเสียหายที่สามารถจะเอาประกันภัยได้

บริษัทประกันภัยโดยทั่วไปจะรับประกันภัยเฉพาะความเสียหายที่แท้จริง (PURE RISKS) ได้เพียงบางประเภทเท่านั้น ดังนั้นจึงต้องมีข้อกำหนดเกี่ยวกับลักษณะสำคัญของความเสียหายที่สามารถจะเอาประกันภัยได้ ไว้ดังนี้

1. ต้องมีหน่วยของความเสียหายที่คล้ายคลึงกันเป็นจำนวนมาก (THERE MUST BE A LARGE NUMBER OF HOMOGENEOUS EXPOSURE UNITS)

วัตถุประสงค์ของข้อกำหนดนี้ก็เพื่อช่วยให้บริษัทประกันภัย คำนวณความเสียหายที่คาดว่าจะเกิดขึ้น โดยอาศัยกฎ "LAW OF LARGE NUMBERS" ถ้าหากมีหน่วยของความเสียหายที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันเป็นจำนวนมาก และอยู่ในกลุ่มเดียวกัน บริษัทที่รับประกันภัยนั้นก็สามารที่จะคำนวณความเสียหายที่จะเกิดขึ้นได้ค่อนข้างแม่นยำ ทั้งในแง่ของจำนวนครั้งและความรุนแรงโดยเฉลี่ยของความเสียหายที่จะเกิดขึ้น (AVERAGE FREQUENCY AND AVERAGE SEVERITY OF LOSS)

จากข้อกำหนดนี้ จะเห็นได้ว่า บริษัทประกันภัยจึงต้องจัดสิ่งที่จะเอาประกันภัยไว้เป็นกลุ่ม ๆ เช่น การประกันอัคคีภัย ซึ่งแบ่งออกเป็น บ้านไม้ทั้งหมด บ้านครึ่งตึกครึ่งไม้และตึกที่สร้างด้วยคอนกรีตทั้งหมด เป็นต้น หรือในการประกันภัยอุบัติเหตุส่วนบุคคล ที่จัดแบ่งกลุ่มของผู้เอาประกันภัยตามลักษณะอาชีพและหน้าที่การงานซึ่งมีตามความเสียหายต่าง ๆ กัน เช่น กลุ่มอาชีพที่ทำงานอยู่ในสำนักงาน กลุ่มอาชีพที่ทำงานเกี่ยวกับเครื่องกลต่าง ๆ ซึ่งมีความเสี่ยงภัยสูงขึ้น เป็นต้น

2. ความเสียหายที่เกิดขึ้น ต้องเป็นอุบัติเหตุและไม่ได้เกิดจากการกระทำโดยเจตนาของผู้เอาประกันภัย (THE LOSS MUST BE ACCIDENTAL AND UNINTENTIONAL BY THE INSURED)

โดยทั่วไป บริษัทประกันภัยจะชดเชยความเสียหายที่เกิดขึ้นโดยอุบัติเหตุซึ่งไม่อาจคาดคะเนหรือทราบมาก่อนได้ และต้องไม่ใช่ความเสียหายที่เกิดจากการกระทำโดยเจตนาของผู้เอาประกันภัย

ถ้าหากบริษัทประกันภัยซัดซ่าเสียหายที่เกิดจากการกระทำโดยเจตนาของผู้เอาประกันภัยแล้ว อาจจะทำให้เกิดความไม่สุจริตใจ (MORAL HAZARD) ของผู้เอาประกันภัยที่จะทำลายทรัพย์สินหรือสิ่งๆที่เอาประกันภัยนั้น เพื่อหวังเอาเงินค่าสินไหมทดแทนจากบริษัทประกันภัย เช่น วิกฤตของนาย ก. ซึ่งเก็บสินค้าเสื้อผ้าสำเร็จรูปเป็นจำนวนมาก ตั้งอยู่ติดกับโรงงานผลิตวิทยุของนาย ข. ต่างฝ่ายต่างเอาประกันภัยไว้กับบริษัทประกันภัย ต่อมากิจการค้านาย ก. ประสบกับการขาดทุนอย่างหนัก เพราะเสื้อผ้าสำเร็จรูปที่มีอยู่เป็นจำนวนมากนั้นล้าสมัย และจำหน่ายไม่ได้เลย นาย ก. ตัดสินใจจ้างคนมาวางเพลิงเผาโกดังและสต็อกเสื้อผ้าสำเร็จรูปเหล่านั้น เพื่อหวังเอาเงินค่าสินไหมทดแทนจากบริษัทประกันภัยปรากฏว่าไฟได้ไหม้โกดังและสต็อกเสื้อผ้าสำเร็จรูปของนาย ก. จนหมดสิ้น และไฟนั้นได้ลามมาถูกโรงงานของนาย ข. เสียหายโดยสิ้นเชิงเช่นเดียวกัน ภัยที่นาย ข. ไม่ได้รู้เห็นเป็นใจกับการกระทำที่ไม่สุจริตของนาย ก. มาก่อนเลย กรณีเช่นนี้ บริษัทประกันภัยที่รับประกันภัยของนาย ก. ไม่ต้องชดเชยค่าสินไหมแก่นาย ก. ทั้งนี้ เพราะไฟไหม้ที่เกิดขึ้นในโกดังของนาย ก. ไม่ได้เกิดจากอุบัติเหตุ แต่เกิดจากการกระทำโดยทุจริตของผู้เอาประกันภัย คือ นาย ก. ที่หวังจะได้รับเงินค่าสินไหมทดแทนจากบริษัทประกันภัย

อย่างไรก็ตาม ไฟที่ไหม้ลามจากโกดังของนาย ก. ไปถึงโรงงานของนาย ข. นั้นถือว่าเป็นอุบัติเหตุที่ไม่ได้เกิดจากการกระทำโดยเจตนาหรือรู้เห็นเป็นใจของนาย ข. กรณีเช่นนี้ความเสียหายจากอัคคีภัยที่มีต่อโรงงานของนาย ข. จะต้องได้รับการคุ้มครองและชดเชยค่าสินไหมทดแทนตามกรมธรรม์ประกันอัคคีภัย

3. ความเสียหายที่เกิดขึ้นนั้นต้องสามารถหาสาเหตุและประเมินความเสียหายเป็นตัวเงินได้ (THE LOSS MUST BE DETERMINABLE AND MEASURABLE)

การที่มีข้อกำหนดนี้ก็เพื่อให้เจ้าหน้าที่ชดเชยค่าสินไหมทดแทนของบริษัทประกันภัยค้นหาสาเหตุที่ทำให้เกิดความเสียหายขึ้นว่าเป็นสาเหตุที่ได้รับการคุ้มครองตามกรมธรรม์ประกันภัยนั้นหรือไม่ และถ้าหากคุ้มครอง บริษัทประกันภัยจะชดเชยสินไหมแก่ผู้เอาประกันภัยเป็นจำนวนเงินเท่าใด หากไม่มีข้อกำหนดนี้แล้ว จะเกิดความยุ่งยากในการพิจารณาชดเชยค่าสินไหมเป็นอันมาก โดยเฉพาะในกรณีที่ไม่สามารถวินิจฉัยได้ว่าความเสียหายนั้นเกิดจากสาเหตุใดและได้รับการคุ้มครองตามกรมธรรม์หรือไม่ นอกจากนั้น หากไม่สามารถประเมินความเสียหายเป็นตัวเงินได้แล้ว บริษัทประกันภัยก็ไม่สามารถชดเชยค่าเสียหายตามจำนวนที่ถูกต้องได้

4. ความเสียหายที่เกิดขึ้นนั้นต้องไม่เป็นมหันตภัย (THE LOSS SHOULD NOT BE CATASTROPHIC)

ภัยบางอย่างซึ่งสามารถก่อให้เกิดความเสียหายในแต่ละครั้งคิดเป็นเงินรวมกันจำนวนมหาศาล มากเกินไปกว่ากำลังของบริษัทประกันภัยแห่งเดียวหรือหลายแห่งรวมกันจะรับไว้ได้ เช่น ความเสียหายจากภัยสงครามบางประเภท ภัยจากระเบิดนิวเคลียร์ ย่อมถือว่าเป็นมหันตภัยที่บริษัทประกันภัยไม่สามารถรับประกันภัยไว้ได้

5. ความเสี่ยงภัยนั้นควรเป็นความเสี่ยงที่แท้จริง (PURE RISK) และเป็นความเสี่ยงภัยที่มีผลกระทบเฉพาะบุคคลบางคนหรือบางกลุ่ม (PARTICULAR RISK)

ข้อกำหนดนี้ก็มีลักษณะคล้ายคลึงกับข้อที่แล้ว ซึ่งความเสียหายนั้นควรจะเป็นกับบุคคลบางคนหรือบางกลุ่มเท่านั้น หากมีความเสียหายเป็นจำนวนมากเกิดขึ้นพร้อม ๆ กันจะก่อให้เกิดปัญหาการดำเนินงาน และปัญหาทางการเงินแก่บริษัทประกันภัยเหล่านั้นได้ ขณะเดียวกันผู้เอาประกันภัยก็ควรจะได้รับผลกระทบใช้เท่ากับความเสียหายที่เกิดขึ้นจริงเท่านั้น และไม่ควรมีผลกำไรจากการเอาประกันภัย เพราะจะก่อให้เกิดความไม่สุจริตของผู้เอาประกันภัยขึ้นได้

6. ความน่าจะเป็นที่จะเกิดความเสียหาย จะต้องคำนวณหรือประมาณได้ (THE PROBABILITY OF LOSS MUST BE CALCULABLE)

บริษัทประกันภัยจะต้องคำนวณความน่าจะเป็นที่จะเกิดความเสียหาย และความรุนแรงของความเสียหายที่คาดว่าจะเกิดขึ้นได้อย่างใกล้เคียงพอสมควร ทั้งนี้เพื่อจะได้นำข้อมูลเหล่านี้มาคำนวณเบี้ยประกันภัยที่พอเพียงสำหรับจ่ายเป็นค่าสินไหมทดแทน ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน และมีเหลือเป็นเงินสำรองสำหรับความเสียหายที่คาดไม่ถึง

ในทางปฏิบัติ ถ้าภัยใดมีลักษณะดังกล่าวมาแล้วข้างต้นข้อหนึ่งข้อใด หรือหลายข้อแต่ไม่จำเป็นต้องครบทุกข้อ ผู้รับประกันภัยก็ถือว่าเป็นภัยที่รับประกันภัยได้

7. สัญญาประกันภัย

ลักษณะทั่วไปของสัญญาประกันภัย

สัญญาประกันภัยเป็นเอกเทศสัญญาชนิดหนึ่ง ดังนั้นในขั้นแรกจะต้องพิจารณาว่า สัญญาประกันภัยที่ทำกันนั้น มีลักษณะทั่วไปตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ลักษณะนิติกรรมสัญญา ซึ่งจะต้องมีลักษณะทั่วไปดังนี้

1. มีผู้เสนอและผู้สนองแสดงเจตนาว่าจะทำสัญญาถูกต้องตรงตามเนื้อความของสัญญา
2. คู่สัญญาต้องมีความสามารถในการทำสัญญาตามกฎหมาย
3. สัญญานั้นต้องมีวัตถุประสงค์ที่ไม่ขัดต่อกฎหมาย

สัญญาทุกประเภท รวมทั้งสัญญาประกันภัย จะต้องมีลักษณะครบถ้วนตามที่กล่าวมาข้างต้น จึงเป็นสัญญาที่สมบูรณ์ ใช้บังคับได้

นอกจากนี้แล้ว สัญญาประกันภัยยังมีลักษณะเพิ่มเติมดังต่อไปนี้คือ

1. เป็นสัญญาที่ไม่มีแบบ สัญญาประกันภัยเป็นสัญญาที่เกิดขึ้น มีผลสมบูรณ์ตามกฎหมายโดยอาศัยคำเสนอและคำสนองต้องตรงกันเท่านั้น ไม่จำเป็นต้องอาศัยแบบหรือเอกสารอื่นใดอีก การที่ผู้รับประกันภัยต้องออกกรมธรรม์ประกันภัยให้ผู้เอาประกันภัยนั้นเป็นเพียงการออกหลักฐานที่เป็นหนังสือ เพื่อแสดงว่าได้มีการทำสัญญาประกันภัยซึ่งมีข้อความตามที่ตกลงกันไว้ในกรมธรรม์ประกันภัยเท่านั้นเอง
2. เป็นสัญญาที่ต้องมีหลักฐานเป็นหนังสือ จึงจะฟ้องร้องบังคับคดีกันได้ สัญญาประกันภัยแม้จะเป็นสัญญาที่สมบูรณ์ตามกฎหมายแล้วก็ตาม แต่เมื่อจะฟ้องร้องบังคับคดีกันกฎหมายบังคับว่าต้องมีหลักฐานเป็นหนังสือลงลายมือชื่อฝ่ายที่ต้องรับผิดชอบตามสัญญา เป็นสำคัญฉะนั้นไม่สามารถฟ้องร้องบังคับคดีได้ หลักฐานเป็นหนังสือดังกล่าว เช่น กรมธรรม์ประกันภัย เป็นต้น

3. มีลักษณะเป็นสัญญาต่างตอบแทน หมายถึง ผู้เอาประกันภัย และผู้รับประกันภัยซึ่งเป็นผู้สัญญาต่างฝ่ายต่างเป็นเจ้าของนี้และลูกหนี้ตอบแทนกัน กล่าวคือ ผู้เอาประกันภัย เป็นลูกหนี้ในค่าเบี้ยประกันภัย แต่จะเป็นเจ้าหนี้ในค่าสินไหมทดแทนหากเกิดวินาศภัยตามสัญญา ในขณะที่เดียวกัน ผู้รับประกันภัยจะเป็นเจ้าหนี้ในค่าเบี้ยประกันภัย แต่จะเป็นลูกหนี้ในค่าสินไหมทดแทนตามสัญญา

4. เป็นสัญญาที่มีค่าตอบแทนไม่เท่าเทียมกัน สัญญาที่มีค่าตอบแทนโดยทั่ว ๆ ไปมักจะมีค่าตอบแทนที่เสมอกัน หรือเท่าเทียมกัน เพราะคู่สัญญาแต่ละฝ่ายพยายามรักษาผลประโยชน์ของตน ไม่ให้เสียเปรียบอีกฝ่ายหนึ่ง แต่ในสัญญาประกันภัยนั้น ผู้เอาประกันภัยชำระค่าสินไหมทดแทนตามสัญญาประกันภัยตอบแทนผู้เอาประกันภัย ซึ่งมีมูลค่าทางทรัพย์สินสูงกว่า เบี้ยประกันภัยมาก

5. เป็นสัญญาเพื่อการเสี่ยงภัย ผู้เอาประกันภัยต้องอยู่ในภาวะการเสี่ยงภัยเพื่อทรัพย์สิน สิทธิ หรือความรับผิดชอบอย่างใดอย่างหนึ่ง จึงนำภัยดังกล่าวมาให้ผู้รับประกันภัยรับเสี่ยงภัยแทน หากไม่มีภัยนั้นหรือภัยนั้นไม่สามารถเกิดขึ้นได้เลย สัญญาประกันภัยก็เกิดขึ้นไม่ได้

6. เป็นสัญญาเพื่อการชดเชยค่าสินไหมทดแทน สัญญาประกันภัยนั้นทำขึ้นเพื่อจะชดเชยค่าสินไหมทดแทนให้ในกรณีที่เกิดวินาศภัยขึ้นในอนาคตซึ่งได้ระบุไว้ในสัญญา ฉะนั้นผู้รับประกันภัยจะชดเชยค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้เอาประกันภัยต่อ เมื่อเกิดความเสียหายกับทรัพย์สิน สิทธิหรือความรับผิดชอบตามความเสียหายที่แท้จริง ซึ่งจะต้องตีราคาแห่งความเสียหายที่เกิดขึ้น ณ สถานที่และในเวลาที่เกิดวินาศภัย

7. เป็นสัญญาที่อาศัยเหตุในอนาคตอันไม่แน่นอน หมายถึง จะต้องอาศัยเหตุการณ์อย่างใดอย่างหนึ่งในอนาคตอันไม่แน่นอนเป็นปัจจัยในการกำหนดหนี้ของผู้รับประกันภัย วินาศภัยที่จะกำหนดไว้ในสัญญาประกันภัยนั้นต้องเป็นวินาศภัยที่อาจจะเกิดขึ้นได้ในอนาคตและมีสภาพที่ไม่แน่นอน ถ้าวินาศภัยนั้นเกิดขึ้นแล้ว หรือมีสภาพแน่นอนว่าต้องเกิดขึ้น หรือไม่อาจเกิดขึ้นได้เลย จะเอามาประกันภัยไม่ได้

8. เป็นสัญญาเพื่อประโยชน์แก่บุคคลภายนอก สัญญาประกันภัยบางประเภทเป็นสัญญาที่ทำขึ้นเพื่อประโยชน์แก่บุคคลภายนอก เช่น สัญญาประกันภัยที่ผู้เอาประกันภัยได้ยกประโยชน์แห่งสัญญานั้นให้กับบุคคลภายนอกเป็นผู้รับประโยชน์นั้น เมื่อเกิดวินาศภัยดังที่กำหนดไว้ในสัญญาประกันภัยขึ้น ผู้รับประกันภัยต้องจ่ายค่าสินไหมทดแทนให้ผู้รับประโยชน์โดยไม่ต้องคำนึงว่า ผู้รับประโยชน์มีส่วนได้เสียกับทรัพย์สินที่เอาประกันภัยหรือไม่ แต่ผู้รับประโยชน์ตามสัญญาประกันภัยจะต้องแสดงเจตนาเข้ารับประโยชน์ตามสัญญานั้นกับผู้รับประกันภัยเสียก่อน

ผู้เกี่ยวข้องในสัญญาประกันภัย

1. ผู้เอาประกันภัย (THE INSURED) ผู้เอาประกันภัยเป็นผู้สัญญาประกันภัย ซึ่งมีหน้าที่เปิดเผยข้อความจริง อันเป็นสาระสำคัญต่อการพิจารณาของผู้รับประกันภัยว่าจะรับประกันภัยหรือไม่ ตลอดจนมีหน้าที่ชำระเบี้ยประกันภัยตามจำนวนที่ได้ตกลงไว้ในสัญญาประกันภัย และเมื่อเกิดความเสียหายขึ้นกับวัตถุที่เอาประกันภัยไว้ ผู้เอาประกันภัยก็มีสิทธิในการเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนตามความเสียหายที่แท้จริง

2. ผู้รับประกันภัย (THE INSURER) ผู้รับประกันภัยเป็นผู้สัญญาประกันภัย ซึ่งมีหน้าที่พิจารณารับประกันภัยอย่างระมัดระวังและรอบคอบ มีสิทธิรับเบี้ยประกันภัย และมีหน้าที่ชดเชยค่าสินไหมทดแทนเมื่อเกิดวินาศภัยขึ้นดังที่ได้ระบุไว้ในสัญญา ในการชดเชยค่าสินไหมนั้น อาจชดเชยเป็นเงินสด การซ่อมแซมให้อยู่ในสภาพเดิม หรือการหาของขึ้นใหม่มาแทนที่ได้รับ ความเสียหายก็ได้

3. ผู้รับประโยชน์ (BENEFICIARY) เป็นบุคคลภายนอกสัญญาประกันภัยสิทธิเข้ารับประโยชน์ในค่าสินไหมทดแทนตามสัญญาประกันภัยนั้น ตามข้อตกลงของผู้เอาประกันภัยกับผู้รับประกันภัย ดังนั้น เมื่อมีผู้รับประโยชน์ตามกรมธรรม์ประกันภัยแล้ว ผู้เอาประกันภัยจะไม่มีสิทธิได้รับค่าสินไหมทดแทนตามกรมธรรม์ประกันภัยอีกต่อไป

4. ผู้รับโอนทรัพย์สินที่เอาประกันภัย (THE ASSIGNEE) ไม่ว่าจะเป็นการโอนโดยอำนาจของกฎหมาย เช่น เจ้าของทรัพย์สินที่เอาประกันภัยถึงแก่กรรม ทรัพย์สินดังกล่าวตกให้แก่

ทายาท หรือด้วยนิติกรรมใด ๆ เช่น การโอนขายทรัพย์สินที่เอาประกันภัย สิทธิของผู้เอาประกันภัยตามสัญญาประกันภัยย่อมโอนไปยังผู้รับโอนทรัพย์สินนั้นด้วย

5. ผู้รับช่วงทรัพย์สินที่เอาประกันภัย (THE REAL SUBROGATOR) คือ ผู้รับจำนอง ผู้รับจำนำ หรือผู้ทรงบุริมสิทธิในทรัพย์สินที่เอาประกันภัย ฉะนั้น กฎหมายกำหนดค่าให้สิทธิจำนอง สิทธิจำนำ หรือบุริมสิทธิในทรัพย์สินที่เอาประกันภัย ครอบคลุมถึงเงินค่าสินไหมทดแทนที่ผู้รับประกันภัยจะจ่ายให้แก่ผู้เอาประกันภัย หรือผู้รับประกันภัย ดังนั้น ผู้รับประกันภัยจะต้องจ่ายค่าสินไหมทดแทนให้กับผู้รับช่วงทรัพย์สินก่อนให้ผู้มีสิทธิอื่น ๆ

6. ผู้ได้รับความเสียหายจากการกระทำของผู้เอาประกันภัย (THE INJURED PERSON) เป็นบุคคลภายนอกสัญญาประกันภัยที่มีสิทธิได้รับชดเชยค่าสินไหมตามสัญญาประกันภัย อันเนื่องมาจาก ได้รับความเสียหายจากการกระทำของผู้เอาประกันภัย ไม่ว่าจะ เป็นความรับผิดชอบตามสัญญา หรือความรับผิดชอบและ เติบโตก็ตาม

8. หลักสำคัญของสัญญาประกันภัย

หลักสำคัญพื้นฐานของสัญญาประกันภัย มีอยู่ 6 ประการคือ

1. หลักส่วนได้เสียในเหตุประกันภัย (INSURABLE INTEREST)
2. หลักสุจริตอย่างยิ่ง (UTMOST GOOD FAITH)
3. หลักการชดเชยค่าสินไหมทดแทนตามความเป็นจริง (INDEMNITY)
4. หลักการรับช่วงสิทธิ์ (SUBROGATION)
5. หลักการเฉลี่ย (CONTRIBUTION)
6. หลักสาเหตุใกล้ชิด (PROXIMATE CAUSE)

1. หลักส่วนได้เสียในเหตุประกันภัย (INSURABLE INTEREST) หมายถึง ส่วนได้เสียที่อาจเอาประกันภัยได้ กล่าวคือ ผู้เอาประกันภัยจะต้องมีกรรมสิทธิ์ สิทธิ ประโยชน์

หรือความรับผิดชอบตามกฎหมายว่าด้วยวัตถุที่เอาประกันภัยในขณะที่ทำสัญญาประกันภัย

หลักส่วนได้เสียในเหตุประกันภัยเป็นหลักสำคัญพื้นฐานของการประกันภัย หลักในข้อนี้
เพียงแต่เป็นแนวความคิดทางกฎหมายเท่านั้น ยังเป็นแนวความคิดทางศีลธรรมด้วย อันจะก่อให้เกิด
ให้เกิดประโยชน์ 2 ประการคือ

- ช่วยมิให้การประกันภัยเป็นการพนัน เพราะการที่บุคคลเอาประกันภัยในสิ่งที่เขา
ไม่มีความเกี่ยวข้อง เขาย่อมไม่ได้รับความเสียหายเมื่อสิ่งนั้นถูกทำลายหรือเสียหาย ฉะนั้น การ
ที่เขาจะได้รับค่าสินไหมทดแทน เมื่อเกิดความเสียหายนั้น ย่อมเป็นการไม่ถูกต้อง เพราะเท่ากับ
ว่าอนุญาตให้มีการพนันในรูปของสัญญาประกันภัย

- เพื่อเป็นการป้องกันวัตถุที่เอาประกันภัยไม่ให้เกิดความเสียหายโดยจงใจ ถ้าผู้เอา
ประกันภัยไม่มีกรรมสิทธิ์ หรือประโยชน์อันใดในทรัพย์สินที่เอาประกันภัยแล้ว เขาจะไม่ได้รับ
ความเสียหายใด ๆ ในการเกิดวินาศภัยกับทรัพย์สินนั้น ในทางตรงกันข้าม ถ้าเขามีกรรมสิทธิ์
หรือ ประโยชน์ในทรัพย์สินที่เอาประกันภัยแล้ว เขาจะหวงแหนและเสียตาย ไม่ยินยอมให้
เกิดความเสียหายกับทรัพย์สินนั้น

สาระสำคัญของส่วนได้เสียในเหตุประกันภัยนั้นสามารถพิจารณาได้ดังนี้คือ

- ก. จะต้องมิกรรมสิทธิ์ สิทธิ ประโยชน์ หรือความรับผิดชอบตามกฎหมายซึ่งสามารถตี
ราคาเป็นเงินได้
- ข. กรรมสิทธิ์ สิทธิ หรือประโยชน์เหล่านั้นจะต้องมีอยู่เหนือตัวทรัพย์สิน หรือความรับผิดชอบ
อันเป็นวัตถุที่เอาประกันภัยในขณะที่ทำสัญญาประกันภัย
- ค. ผู้เอาประกันภัยจะต้องมีความผูกพันกับวัตถุที่เอาประกันภัยในกรณีที่จะเกิดความ
เสียหายกับเขาหากวัตถุที่เอาประกันภัยนั้นเกิดวินาศภัย
- ง. ความผูกพันระหว่างผู้เอาประกันภัยกับวัตถุที่เอาประกันภัยนั้นจะต้อง เป็นไปตาม
กฎหมาย

2. หลักสุจริตอย่างยิ่ง (UTMOST GOOD FAITH) เนื่องจากสัญญาประกันภัย
ต้องอาศัย เหตุการณ์ในอนาคตไม่แน่นอนมาเป็นปัจจัยในการกำหนดการชำระค่าสินไหมทดแทน
ของผู้รับประกันภัยและผู้รับประกันภัยจะต้องอาศัยข้อมูลต่าง ๆ ของผู้เอาประกันภัย เพื่อประกอบ
การตัดสินใจว่าจะ เข้ารับเสี่ยงภัยหรือไม่ ดังนั้นผู้เอาประกันภัยจะต้องเปิดเผยข้อความจริง

เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและพฤติกรรมของการเสี่ยงภัยนั้นของผู้เอาประกันภัยให้ผู้รับประกันภัยทราบโดยละเอียด หน้าที่การเปิดเผยข้อความจริงตามหลักสุจริตอย่างยิ่งนี้ปัจจุบันนี้ เป็นหลักของสัญญาประกันภัยในทุกประเทศที่มีกิจการประกันภัยและมีกฎหมายประกันภัย ซึ่งพอจะแบ่งชนิดของการเปิดเผยข้อความจริงได้ดังนี้คือ

ก. การเปิดเผยข้อความจริง (DISCLOSURE) หมายถึง การเปิดเผยข้อความจริงที่เป็นสาระสำคัญซึ่งอยู่ในความรู้เห็นของผู้เอาประกันภัย ทั้งที่เป็นข้อรู้เห็นโดยแท้ และข้อที่น่าจะรู้เห็นอันเป็นหน้าที่ของผู้เอาประกันภัยต้องเปิดเผยให้ผู้รับประกันภัยทราบโดย ไม่ต้องสอบถาม การไม่เปิดเผยข้อความจริงในบางกรณีเรียกว่า การปกปิดข้อความจริง (CONCEALMENT) แต่ในการตีความนั้นกรณีจะถือว่าเป็นการปกปิดข้อความจริงต่อเมื่อผู้เอาประกันภัยมีเจตนาจะปกปิดข้อความจริงนั้นไว้ไม่ให้ผู้รับประกันภัยทราบ ซึ่งมีผลทำให้สัญญาประกันภัยตกเป็นโมฆียะ

ข. การไม่แถลงข้อความเท็จ (NON-MISREPRESENTATION) หมายถึง การที่ผู้เอาประกันภัยจะต้องตอบข้อซักถามของบริษัทประกันภัยในขณะขอทำสัญญาประกันภัยให้ตรงกับความ เป็นจริง ซึ่งจะกระทำโดยวาจาหรือลายลักษณ์อักษรตามแต่กรณี การแถลงหรือตอบข้อซักถามที่เป็นความเท็จ ทำให้สัญญาประกันภัยตกเป็นโมฆียะ เช่นเดียวกับการไม่เปิดเผยข้อความจริงหรือการปกปิดข้อความจริง

ค. คำรับรอง (WARRANTIES) หมายถึง การที่ผู้เอาประกันภัยให้คำรับรองต่อผู้รับประกันภัยว่าผู้เอาประกันจะต้องทำการอนันตอนันต์ หรือไม่กระทำการอนันตอนันต์ เพื่อประโยชน์ในการเสี่ยงภัยของผู้รับประกันภัย เช่น ผู้เอาประกันภัยจะไม่เก็บน้ำมันเชื้อเพลิงไว้ในอาคารที่เอาประกันภัย หรือผู้เอาประกันภัยจะต้องมีอุปกรณ์ดับเพลิงใช้ติดตั้งอยู่ในอาคารที่เอาประกัน คำรับรองโดยทั่วไปจะต้องเขียนไว้ชัดเจนในสัญญาประกันภัย การปฏิบัติผิดคำรับรอง มีผลเท่ากับการปฏิบัติผิดเงื่อนไขอันเป็นสาระสำคัญของสัญญาประกันภัย ผู้รับประกันภัยมีสิทธิ ปฏิเสธความรับผิดชอบตามสัญญาประกันภัยได้

3. หลักการชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตามความเป็นจริง (INDEMNITY) เป็นข้อกำหนดมาให้ผู้เอาประกันภัยหรือผู้รับประโยชน์ได้รับค่าไถ่จากการเกิดวินาศภัยตามสัญญาอันจะเป็น

เหตุฉุกเฉินให้มีการเกิดวินาศภัยโดยเจตนา เพื่อหวังจะได้รับผลประโยชน์จากสัญญาประกันภัย หลักข้อนี้จึง เป็นประโยชน์ต่อสังคมและแตกต่างกับการพนันด้วย เหตุผลดังต่อไปนี้

ก. การพนันจะจ่ายเงินเป็นกำไรเมื่อได้ชนะพนันตามจำนวนที่ตนลงขันไว้ แต่ การประกันภัยเป็นการจ่ายค่าสินไหมทดแทนตามความเสียหายที่เกิดขึ้นจริง ไม่มีส่วนที่เป็น กำไรแต่อย่างใด

ข. การพนันจะจ่ายเงินให้กับผู้ใดก็ได้ที่เข้าเล่นการพนันนั้น แต่การประกันภัยเป็น การจ่ายค่าสินไหมทดแทนให้กับผู้มีส่วนได้เสียในขณะเกิดวินาศภัยเท่านั้น ถ้าในกรณีที่ผู้เอา ประกันไม่มีส่วนได้เสียในวัตถุที่เอาประกันภัย แม้จะเป็นคู่สัญญาประกันภัยที่มีผลบังคับใช้ได้ ตามกฎหมายก็ไม่มีสิทธิได้รับค่าสินไหมทดแทนตามสัญญาประกันภัย เพราะเขาไม่ได้รับความ เสียหายที่เกิดขึ้นนั้น

ค. การพนันไม่สามารถทราบล่วงหน้าได้เลยว่าฝ่ายใดจะเป็นฝ่ายชนะหรือแพ้ แต่การประกันภัย เมื่อผู้เอาประกันภัยได้ชำระเงินเป็นค่าเบี้ยประกันภัยแล้ว ย่อมเป็นที่ ทราบแน่ชัดว่าเมื่อเกิดวินาศภัยแล้วผู้เอาประกันภัยจะได้รับเงินค่าชดเชยความเสียหายจากผู้ รับประกันภัย

การชดเชยค่าเสียหายตามความเป็นจริงนี้ยึดหลักภูมิคติเพื่อให้ผู้เอาประกันภัยกลับคืนสู่ สถานะ เดิมเหมือนเมื่อก่อนเกิดวินาศภัยโดยเร็วที่สุดเท่าที่จะกระทำได้โดยมีวิธีการดังต่อไปนี้คือ

- การจ่ายเป็นตัวเงิน (CASH PAYMENTS) วิธีการจ่ายค่าสินไหมทดแทนเป็นตัวเงิน นี้เป็นวิธีที่ง่ายที่สุดและก่อให้เกิดสภาพคล่อง
- การซ่อมแซม (REPAIR) วิธีนี้จะเหมาะในกรณีที่เกิดความเสียหายเพียงบางส่วน และอยู่ในวิสัยที่จะซ่อมแซมมาห้กลับคืนสภาพเดิมได้
- การหาของแทน (REPLACEMENT) เป็นการชดเชยค่าสินไหมทดแทนที่ผู้รับประกันภัย จะต้องหาสิ่งที่เป็นชนิด ประเภท และคุณภาพเดียวกับทรัพย์สินที่เอาประกันภัยมาทดแทนให้ โดยจะไม่จ่ายเป็นตัวเงินให้ผู้เอาประกันภัยไปหาซื้อเอง หรือจะไม่ซ่อมแซมมาห้เพราะทรัพย์สิน ที่เอาประกันชนิดนั้นนั้นอาจจะ เป็นทรัพย์สินที่โดยสภาพของการราชสอยไม่สามารถซ่อมแซมมาห้กลับคืน สภาพเดิมได้
- การกลับคืนสภาพเดิม (REINSTATEMENT) การจ่ายค่าสินไหมทดแทนด้วยวิธีนี้

เป็นการทำให้ทรัพย์สินที่เอาประกันภัยไว้กลับคืนสู่สภาพเดิมเหมือนก่อนเกิดวินาศภัย ซึ่งไม่สามารถกระทำได้โดยวิธีซ่อมแซมหรือหาของแทน เช่น โรงงานถูกไฟไหม้หรือระเบิดเสียหายทั้งหมด ผู้รับประกันภัยจะต้องก่อสร้างโรงงานนั้นขึ้นใหม่ เพื่อให้โรงงานนั้นสามารถชำระประโยชน์ได้เหมือนเดิม

หลักข้อนี้เป็นหลักการชดเชยค่าสินไหมทดแทนตามสัญญาประกันวินาศภัย ไม่สามารถนำไปใช้กับการประกันชีวิตได้

4. หลักการรับช่วงสิทธิ์ (SUBROGATION) เนื่องจากสัญญาประกันภัยเป็นสัญญาเพื่อการชดเชยค่าเสียหายตามความเป็นจริง เมื่อผู้รับประกันภัยได้จ่ายค่าสินไหมทดแทนตามสัญญาประกันภัยแล้ว ผู้รับประกันภัยย่อมได้สิทธิทุกอย่างที่ผู้เอาประกันภัยมีอยู่ รวมทั้งหลักประกันแห่งนั้นนับทั้งหมด ซึ่งเรียกว่า การรับช่วงสิทธิ์ หมายถึง การที่ผู้รับประกันภัยเข้าไปใช้สิทธิทั้งปวงของผู้เอาประกันภัยหรือผู้รับประโยชน์ เท่าจำนวนค่าสินไหมทดแทนที่ผู้รับประกันภัยได้จ่ายไปด้วยอำนาจของกฎหมาย หลักการรับช่วงสิทธิ์ได้ถูกบัญญัติขึ้นเพื่อให้มีความสัมพันธ์กับหลักการชดเชยค่าสินไหมทดแทนตามความเป็นจริง เพื่อบุคคลภายนอกซึ่งเป็นผู้ก่อวินาศภัยนั้นต้องรับผิดชอบในความเสียหายที่ตนได้กระทำขึ้นตามกฎหมาย และเพื่อให้ผู้เอาประกันภัย หรือผู้รับประโยชน์ที่ได้รับค่าสินไหมทดแทนไปตามความเสียหายที่แท้จริงแล้วไม่มีสิทธิเรียกร้องค่าเสียหายจำนวนนั้นจากบุคคลภายนอกซึ่งเป็นผู้ก่อความเสียหายได้อีก เพราะสิทธิดังกล่าวผู้รับประกันภัยได้รับช่วงไปตามกฎหมายแล้ว ผู้เอาประกันภัยจะเรียกร้องค่าเสียหายจำนวนเดียวกันทั้งจากผู้ก่อวินาศภัยและผู้รับประกันภัยไม่ได้ และไม่ว่ากรณีผู้รับประกันภัยจะรับช่วงสิทธิ์ไปเกินกว่าจำนวนที่ตนจ่ายค่าสินไหมทดแทนไปไม่ได้

วินาศภัยที่อยู่ในความรับผิดชอบชดเชยค่าสินไหมทดแทนตามสัญญาประกันภัยนั้น มีทั้งกรณีที่เกิดขึ้นด้วยการกระทำของมนุษย์ และกรณีที่เกิดขึ้นนอกเหนือการกระทำของมนุษย์ เช่น ภูเขาไฟระเบิด แผ่นดินไหว ไฟฟ้า อุทกภัย वादภัย เป็นต้น การรับช่วงสิทธิ์จะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อเป็นวินาศภัยที่เกิดขึ้นจากการกระทำของมนุษย์เท่านั้น และผู้ก่อวินาศภัยนั้นจะต้องไม่ใช่ว่าผู้เอาประกันภัย หรือผู้รับประโยชน์ เพราะการเกิดวินาศภัยด้วยความทุจริต หรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงของผู้เอาประกันภัยและผู้รับประโยชน์นั้น ถือว่าเป็นภัยในทางศีลธรรมที่ผู้รับประกันภัยไม่ต้องรับผิดชอบชดเชยค่าสินไหมทดแทนตามสัญญาประกันภัยอยู่แล้ว

กรณีดังกล่าวข้างต้น เห็นได้ว่าหลักการรับช่วงสิทธิ์กับหลักการชดเชยค่าสินไหมทดแทนตามความเป็นจริงมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด การที่ผู้รับประกันภัยจะรับช่วงสิทธิ์จากการจ่ายค่าสินไหมทดแทนของตนได้ ต้องเป็นการจ่ายค่าสินไหมทดแทนอันเนื่องมาจากเกิดวินาศภัยที่อยู่ในความรับผิดชอบตามสัญญาประกันภัย เช่น สาเหตุผิดว่าผู้เอาประกันภัยมีส่วนได้เสียในวัตถุที่เอาประกันภัยในขณะที่เกิดวินาศภัย หรือโดยสาเหตุผิดว่ากรมธรรม์ประกันภัยมีผลบังคับในขณะที่เกิดวินาศภัยก็ดี ผู้รับประกันภัยไม่มีสิทธิ์รับช่วงสิทธิ์จากผู้เอาประกันภัย อย่างไรก็ตามการเกิดวินาศภัยในบางกรณีมีปัญหาว่าอยู่ในความรับผิดชอบตามสัญญาประกันภัยหรือไม่ ซึ่งการจะตีความมาหุ้ยดีเป็นอย่างไรก็ตาม ก็ยากที่จะกระทำได้ชัดเจน เว้นแต่จะต้องนำคดีไปสู่ศาล เพื่อให้ศาลวินิจฉัยชี้ขาด ซึ่งทั้งผู้รับประกันภัย และผู้เอาประกันภัยไม่ประสงค์จะทำเช่นนั้น จึงตกลงจ่ายเงินจำนวนหนึ่ง ซึ่งเรียกวิธีการนี้ว่า EX GRATIA PAYMENT (สินไหมกรุณา) ให้ผู้เอาประกันภัยรับไปบรรเทาความเสียหายนั้น ผู้รับประกันภัยย่อมไม่ได้รับช่วงสิทธิ์ตามกฎหมาย

หลักข้อนี้ เป็นหลักที่ใช้เฉพาะการประกันวินาศภัย ไม่สามารถนำไปใช้กับการประกันชีวิตได้

5. หลักการเฉลี่ย (CONTRIBUTION) หลักเกณฑ์นี้เป็นสิ่งสนับสนุนหลักการชดเชยค่าสินไหมทดแทนตามความเป็นจริง เช่นเดียวกับหลักการรับช่วงสิทธิ์ และหลักในข้อนี้ใช้เฉพาะกับสัญญาประกันวินาศภัยเท่านั้น อย่างไรก็ตาม หลักการเฉลี่ยนี้จะเกิดขึ้นเมื่อประกอบด้วยข้อสาระสำคัญดังต่อไปนี้

- ก. มีกรมธรรม์ประกันวินาศภัยสองฉบับหรือมากกว่านั้น
- ข. กรมธรรม์นั้นต้องคุ้มครองภัยชนิดเดียวกัน (SAME PERIL)
- ค. กรมธรรม์นั้นต้องคุ้มครองส่วนได้เสียอันเดียวกันของผู้เอาประกันภัย (SAME INTEREST)
- ง. กรมธรรม์นั้นต้องเกี่ยวข้องกับวัตถุที่เอาประกันภัยเดียวกัน (SAME SUBJECT MATTER)
- จ. ทุกกรมธรรม์ต้องมีผลบังคับในเวลาที่เกิดความเสียหาย

หลักการเฉลี่ยนี้มีความมุ่งหมายให้ผู้รับประกันภัยในวัตถุประสงค์ที่เอาประกันภัยอันเดียวกัน ความเสี่ยงภัยอันเดียวกัน และส่วนได้เสียอันเดียวกัน ต้องรับผิดชอบส่วนของความเสียหายที่ผู้รับประกันภัยแต่ละคนเมื่ออยู่ตามสัญญาประกันภัยแต่ละฉบับเป็นอัตราส่วน (PRO DATA) กับจากวงเงินที่ตนได้รับประกันภัยไว้ ฉะนั้นแม้ผู้เอาประกันภัยจะมีกรรมกรรมหลายฉบับ เมื่อมีการจ่ายค่าสินไหมทดแทน ผู้เอาประกันภัยก็ยังคงได้รับค่าสินไหมทดแทนเท่าที่เกิดความเสียหายจริงเท่านั้น

6. หลักสาเหตุใกล้ชิด (PROXIMATE CAUSE) พอจะสรุปได้โดยสังเขปว่าเป็นสาเหตุที่มีความสำคัญ และมีน้ำหนักมากที่สุด ที่ทำให้เกิดความเสียหายขึ้น

หลักสาเหตุใกล้ชิดนี้ นำมาใช้ในการประกันภัยเพื่อจะพิจารณาว่าความเสียหายที่เกิดขึ้นนั้น เกิดจากหรือเป็นผลโดยตรงอันใกล้ชิดของภัยที่กรรมกรรมคุ้มครองหรือไม่ เช่น เกิดไฟไหม้บ้านหลังหนึ่ง พนักงานดับเพลิงต้องฉีดน้ำสกัดไฟยังบ้านที่อยู่ข้างเคียง ซึ่งได้เอาประกันภัยไว้เพื่อมาห้าพลาสมาไหม้ ทว่าทรัพย์สินในบ้านนั้นได้รับความเสียหาย บริษัทประกันภัยจะชดเชยค่าเสียหายนั้นให้ แม้ว่าจะเป็นความเสียหายที่เกิดจากน้ำก็ตาม เพราะถือว่าความเสียหายโดยตรงเกิดจากไฟไหม้ ซึ่งกรรมกรรมให้ความคุ้มครอง

9. การประกันภัยต่อ

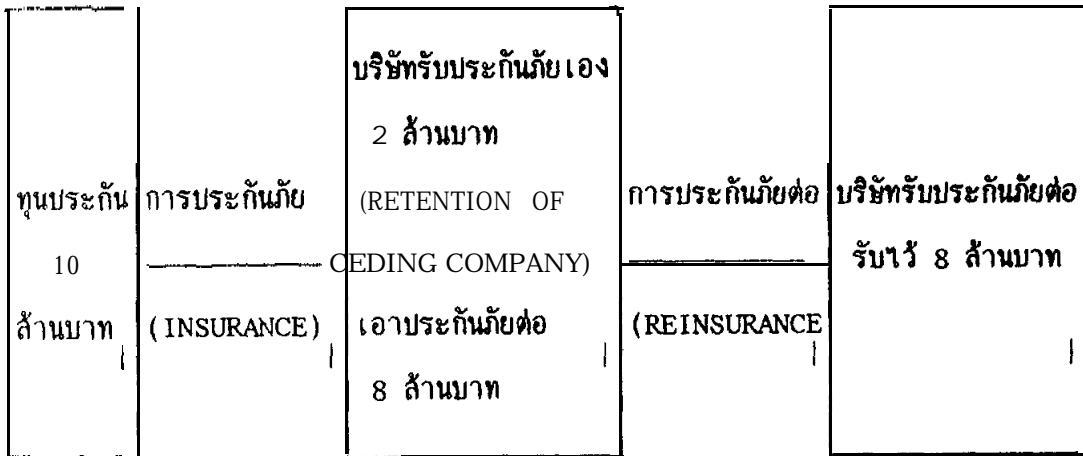
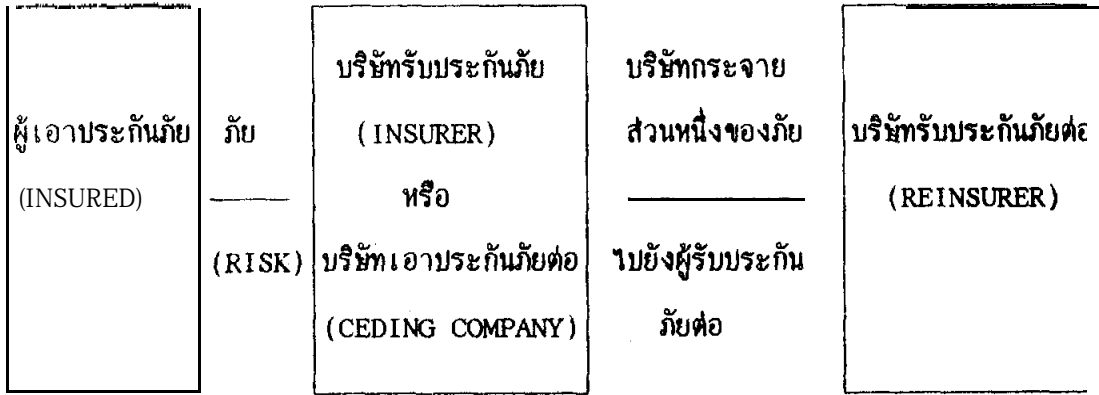
การประกันภัยต่อ (REINSURANCE) หมายถึง การกระจายการเสี่ยงภัยของผู้รับประกันภัยกับผู้รับประกันภัยด้วยกันเอง เนื่องจากความสามารถในการรับเสี่ยงภัยไว้เองของบริษัทมีจำกัดจึงกระจายการเสี่ยงภัยส่วนที่เหลือไปให้ผู้รับประกันภัยอื่น ๆ ซึ่งเรียกว่าผู้รับประกันภัยต่อ (REINSURER)

การประกันภัยต่อเป็นการตกลงกันระหว่าง บริษัทเอาประกันภัยต่อ ซึ่งเรียกว่า CEDING COMPANY กับบริษัทรับประกันภัยต่อ ซึ่งเรียกว่า REINSURER

ผู้เอาประกันภัย (insured) ไม่มีสิทธิเรียกร้องตามสัญญาประกันภัยต่อนี้โดยตรงกับบริษัทรับประกันภัยต่อ แต่มีสิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากบริษัทที่รับประกันภัยจากตน

เท่านั้น (CEDING COMPANY)

แผนภาพประกอบการประกันภัยต่อ

สาเหตุของการทำประกันภัยต่อ

มีดังต่อไปนี้ คือ

1. ทรัพย์สินที่เอาประกันภัยมีมูลค่าสูงกว่าเงินกองทุนของบริษัท
2. ทรัพย์สินที่เอาประกันภัยมีความเสี่ยงภัยสูงในตัวของมันเอง
3. สิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ทรัพย์สินที่เอาประกันภัยมีความเสี่ยงภัยสูง

4. ภายในบริเวณนั้น(ภายใน BLOCK นั้น) บริษัทรับประกันได้รับประกันภัยทรัพย์สินเป็นจำนวนมาก เกินกว่าตารางกำหนด (TABLE OF LIMIT) ที่ทางผู้บริหารได้กำหนดมาที่งานกรณีเช่นนี้เป็นหน้าที่ของผู้รับประกันภัยที่เราเรียกว่า บริษัทเอาประกันภัยต่อเป็นผู้ตัดสินว่าบริษัทสามารถที่จะรับเสี่ยงภัยใดภัยหนึ่งได้หรือไม่ ถ้าได้จะรับเองเป็นจำนวนเงินเท่าไรและส่วนที่เหลือจะประกันภัยต่อไปให้ใคร และอย่างไร

ประโยชน์ของการประกันภัยต่อ

มีดังต่อไปนี้ คือ

1. เป็นการกระจายการเสี่ยงภัยระหว่างผู้รับประกันภัยด้วยกัน เพื่อให้การรับประกันภัยนั้นมีความมั่นคง
2. ทำให้ธุรกิจประกันภัยเจริญรวดเร็วขึ้น สามารถที่จะรับภัยใหญ่ ๆ ที่มีมูลค่ามากกว่าทุนจดทะเบียนของบริษัทได้
3. ทำให้เกิดความคล่องตัวในการรับประกันภัยทรัพย์สินหลายอย่างด้วยเงื่อนไขและข้อคุ้มครองหลายชนิดในกรมธรรม์ฉบับเดียวกัน ผู้รับประกันภัยอาจเลือกรับการเสี่ยงภัยบางส่วนที่ตนต้องการจะรับประกันภัยไว้ และเอาประกันภัยต่อการเสี่ยงภัยอีกบางส่วนที่ตนไม่อาจจะรับไว้ได้ให้กับผู้รับประกันภัยต่อที่สมัครใจรับการเสี่ยงภัยชนิดนั้นก็ได้ วิธีนี้จะทำให้การรับประกันภัยเกิดความคล่องตัวยิ่งขึ้น
4. ทำให้บริษัทประกันภัยมีความรู้ และประสบการณ์จากการติดต่อกับบริษัทนายหน้าที่ดีขึ้น เพราะการติดต่อกับบริษัทประกันภัยต่อในบางประเทศ โดยมากกระทำผ่านนายหน้า ซึ่งเป็นตัวสำคัญในการเลือกบริษัทรับประกันภัยต่อ (REINSURER) ที่มีฐานะที่ดี และเชื่อถือได้ให้กับบริษัทที่เอาประกันภัยต่อ (CEDING COMPANY)
5. เป็นการสร้างความสามัคคีกัน ระหว่างบุคคลในอาชีพเดียวกัน เพราะเมื่อมีการประกันภัยต่อ ก็จะมีการติดต่อ แลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน
6. เป็นจุดดึงดูดตาให้ชาวต่างประเทศ เข้ามาเป็นผู้รับประกันภัยต่อจากบริษัทในประเทศ ทำให้เกิดความสัมพันธ์ทางการค้ากับต่างประเทศได้

ประเภทของการประกันภัยต่อ

การประกันภัยต่อ แบ่งออกได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ

1. การประกันภัยต่อแบบเฉพาะราย (FACULTATIVE REINSURANCE) คือ การประกันต่อประเภทหนึ่ง ซึ่งบริษัทเอาประกันภัยต่อต้องเสนอรายละเอียดของภัยแต่ละราย ไปให้กับบริษัทรับประกันภัยต่อพิจารณา ซึ่งอาจจะกระทำโดยทางจดหมาย, โทรศัพท์, โทรเลข หรืออื่น ๆ บริษัทรับประกันภัยต่อสามารถที่จะบอกรับหรือปฏิเสธการเอาประกันภัยต่อชนิดนี้ได้

ข้อดีของการประกันภัยต่อประเภทนี้ก็คือ ผู้รับประกันภัยต่อ สามารถที่จะเลือกภัยได้ว่า ภัยไหนควรจะได้รับ และภัยไหนควรจะบอกรับปฏิเสธ และถ้ารับจะรับในจำนวนเท่าไร ดังนี้เป็นต้น ส่วนข้อเสียประการสำคัญของการประกันภัยต่อประเภทนี้ก็คือ เสียเวลาและค่าใช้จ่ายโดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าต้องการเอาประกันภัยต่อกับผู้รับประกันภัยต่อที่อยู่ต่างประเทศโดยมากแล้ว ไม่คุ้มกับค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของบริษัท และข้อเสียอีกประการหนึ่งก็คือ จะต้องประกันภัยต่อเป็นราย ๆ ไป คือ พิจารณาทีละราย ซึ่งเสียเวลามากทั้งผู้เอาประกันภัยต่อ และผู้รับประกันภัยต่อ

2. การประกันภัยต่อตามสัญญา (TREATY REINSURANCE) ถ้าบริษัทรับประกันภัยต่อ (REINSURER) ได้เข้าทำสัญญานิตินี้กับบริษัทเอาประกันภัยต่อ (CEDING COMPANY) แล้ว บริษัทรับประกันภัยต่อจะไม่สามารถปฏิเสธการรับประกันภัยต่อที่บริษัทเอาประกันภัยต่อส่งมาเอาประกันภัยต่อกับตนได้ ดังนั้นก่อนที่จะเข้าทำสัญญานิตินี้ผู้รับประกันภัยต่อจำเป็นต้องศึกษารายละเอียดและเงื่อนไขของสัญญาให้ต้องแท้เสียก่อน

คำว่า TREATY หมายถึง สัญญาที่ทำขึ้นระหว่างบริษัทประกันภัยต่อ (CEDING COMPANY) ฝ่ายหนึ่ง กับผู้รับประกันภัยต่อ (REINSURER) อีกฝ่ายหนึ่ง ซึ่งโดยปกติแล้วจะมีอายุอย่างต่ำ 1 ปี

การประกันภัยต่อตามสัญญา (TREATY REINSURANCE) ยังแบ่งแยกได้เป็นอีก 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ

2.1 สัญญาแบบกำหนดสัดส่วนแน่นอน (PROPORTIONAL TREATY) คือสัญญาที่กำหนดความรับผิดชอบของคู่กรณีเป็นอัตราส่วนอย่างใดอย่างหนึ่งโดยเฉพาะ สัญญาแบบนี้ยังแบ่งออกเป็น 3 ประเภทย่อย ๆ ดังนี้คือ

2.1.1 QUOTA SHARE TREATY คือ ทั้ง 2 ฝ่ายตกลงกันว่า ทุก ๆ ภัยที่บริษัทเอาประกันภัยต่อรับเข้ามา จะต้องถูกแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ตามอัตราส่วนที่ได้ตกลงกัน เช่น ในสัญญาเขียนว่า 80 % QUOTA SHARE TREATY หมายความว่า บริษัทเอาประกันภัยต่อจะรับเสี่ยงภัยเอง 20 % ส่วนที่เหลือ 80 % จะต้องแบ่งให้กับบริษัทรับประกันภัยต่อ ถ้าเกิดมีความเสียหายเกิดขึ้น ทั้งสองฝ่ายต้องเฉลี่ยความเสียหายตามอัตราส่วน 20 % ต่อ 80 %

2.1.2 SURPLUS TREATY บริษัทเอาประกันภัยต่อสามารถที่จะรับภัยที่ตนเห็นว่าดีตามอัตราส่วนที่ตนต้องการตามตารางกำหนด (TABLE OF LIMIT) ของบริษัท ซึ่งทางฝ่ายบริหารเป็นผู้กำหนดขึ้นมา ส่วนความรับผิดชอบของผู้รับประกันภัยต่อขึ้นอยู่กับจำนวนเท่า (LINE) ของส่วนที่บริษัทเอาประกันภัยต่อรับเสี่ยงไว้เอง (RETENTION) เช่น FIRE SURPLUS TREATY ของบริษัท ก. มี 15 LINES และส่วนรับเสี่ยงภัยสูงสุด (MAXIMUM RETENTION) ของบริษัท ก. ต่อภัยหนึ่งภัยใด (ANY ONE RISK) เท่ากับ 600,000 บาท หมายความว่าผู้บริหารได้กำหนดความสามารถสูงสุดของบริษัทจะต้องไม่เกิน 600,000 บาท ต่อ 1 ภัยในกรณีเช่นนี้ความรับผิดชอบสูงสุดของผู้รับประกันภัยต่อมีเพียง 9,000,000 บาทเท่านั้น คือ 15 เท่าของ RETENTION บริษัทเอาประกันภัยต่อสามารถที่จะกระจายภัยหรือเอาประกันภัยต่อกับผู้รับประกันภัยต่อ เป็นจำนวนเท่าหรือก็ได้ แต่ต้องไม่เกิน 15 เท่าของ RETENTION ของบริษัท ก.

2.1.3 FACULTATIVE OBLIGATORY TREATY มีลักษณะคล้ายคลึงกับ SURPLUS TREATY มาก ผิดกันแต่เพียงว่า FACULTATIVE OBLIGATORY TREATY โดยมากแล้วจะไม่มุ่งถึงความรับผิดชอบของสัญญาว่าเป็นกี่เท่าของ RETENTION แต่กำหนดความรับผิดชอบสูงสุดของผู้รับประกันภัยต่อ ต่อภัยเป็นจำนวนแน่นอนไว้ เราอาจจะพูดอีกนัยหนึ่งว่า FAC/OBLIG เป็น HIGHER SURPLUS TREATY

ในสัญญาแบบกำหนดสัดส่วนแน่นอนนี้ บริษัทรับประกันภัยต่อ จะได้รับผลตอบแทนเป็นเบี้ยประกันภัยต่อ (REINSURANCE PREMIUM) ในอัตราส่วนเดียวกันกับที่ได้รับทุนประกันภัยต่อ (SUM REINSURED) ไว้แต่ละภัย

2.2 สัญญาแบบไม่กำหนดสัดส่วนแน่นอน (*NON-PROPORTIONAL TREATY*) เป็นการประกันภัยต่อซึ่งไม่จำกัดอัตราส่วนความรับผิดชอบระหว่างบริษัทเอาประกันภัยต่อ และบริษัทรับประกันภัยต่อไว้เป็นราย ๆ ไป ปกติสัญญาประเภทนี้ มักจะถูกเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า EXCESS OF LOSS TREATY (XOL หรือ XL)

สัญญาแบบไม่กำหนดสัดส่วนแน่นอน แบ่งออกได้เป็น 2 ประเภทคือ

2.2.1 EXCESS OF LOSS (XOL) เป็นการประกันภัยต่อซึ่งผู้รับประกันภัยต่อตกลงที่จะรับผิดชอบความเสียหายแต่ละครั้งในส่วนที่เกินกว่า RETENTION ของบริษัทเอาประกันภัยต่อไปถึงระดับหนึ่ง เช่น ผู้รับประกันภัยต่อตกลงเข้าทำสัญญาในเงื่อนไข 700,000 บาท EXCESS OF 300,000 บาท ต่อการเกิดภัยหนึ่งภัยใด (ANY ONE OCCURRENCE หรือ ANY ONE EVENT) ในสัญญาของ FIRE XOL TREATY ถ้าเกิดเพลิงไหม้ขึ้น มีความเสียหายน้อยกว่า 300,000 บาท บริษัทเอาประกันภัยต่อ ก็จะต้องรับผิดชอบส่วนนั้นทั้งหมด แต่ถ้าความเสียหายเกิน 300,000 บาท ผู้รับประกันภัยต่อ จะรับผิดชอบที่เกินจาก 300,000 บาท แต่ต้องไม่เกิน 700,000 บาท สัญญา XOL นั้น ส่วนมากจะมีระยะเวลาจำกัด 1 ปี ไม่เหมือนกับสัญญา QUOTA SHARE หรือ SURPLUS ส่วนเบี้ยประกันภัยตามสัญญา XOL นี้เรียกว่า MINIMUM AND DEPOSIT PREMIUM (M&D) คือ เบี้ยประกันภัยที่ผู้รับประกันภัยต่อจะได้รับตอนเริ่มเข้าทำสัญญา ซึ่งอาจแบ่งออกเป็นงวด ๆ ตามแต่จะตกลงกัน สัญญาประเภทนี้จะใช้กับการประกันภัยรถยนต์ หรือมหันตภัย (CATASTROPHE COVER) เช่น แผ่นดินไหว, น้ำท่วม, พายุลูกเห็บ ฯลฯ

2.2.2 STOP LOSS หรือ EXCESS OF LOSS RATIO คือ การประกันภัยต่อที่คล้ายกับ EXCESS OF LOSS มาก ต่างกันที่ผู้รับประกันภัยต่อในสัญญา XOL ต้องรับผิดชอบความเสียหายที่เกินกว่าส่วนที่รับเสี่ยงภัยเองของบริษัทเอาประกันภัยต่อเท่านั้น แต่ผู้รับประกันภัยต่อในสัญญา STOP LOSS จะรับผิดชอบเมื่ออัตราความเสียหาย (LOSS RATIO) ของบริษัทเอาประกันภัยต่อ เกินกว่าอัตราร้อยละที่กำหนดไว้ ไปจนถึงอัตราหนึ่งซึ่งเป็นความรับผิดชอบสูงสุดของผู้รับประกันภัย เช่น ในสัญญาที่กำหนดว่า 75 % OF PREMIUM EARNED XS 125 % OF PREMIUM EARNED (ANY ONE EVENT OF OCCURRENCE) ในลักษณะเช่นนี้ถ้า

อัตราความเสียหายของบริษัทเอาประกันภัยต่อจะต้องรับผิดชอบไปอีก 75 % ของเบี้ยประกันภัยที่ถือเป็นรายได้ (PREMIUM EARNED) ผู้รับประกันภัยต่อจะต้องรับผิดชอบไปอีก 75 % ของเบี้ยประกันภัยที่ถือเป็นรายได้ (PREMIUM EARNED) แต่ถ้าอัตราความเสียหายต่ำกว่า 125 % ของเบี้ยประกันภัยที่ถือเป็นรายได้ ผู้รับประกันภัยต่อไม่ต้องรับผิดชอบ

ข้อดีของการทำ STIP LOSS ก็คือ ป้องกันการสูญเสียอย่างใหญ่หลวงของบริษัทเอาประกันภัย ถ้าเกิดความเสียหายรายใหญ่ขึ้น

ความสัมพันธ์ของการประกันภัยต่อการค้าต่างประเทศ

จากที่ได้กล่าวถึงสัญญาประกันภัยต่อประเภทต่าง ๆ ไว้ข้างต้นจะเห็นว่าสัญญาประกันภัยต่อประเภท TREATY นั้น ผู้รับประกันภัยต่อส่วนมากจะเป็นบริษัทซึ่งอยู่ในต่างประเทศ บริษัทรับประกันภัยต่อในต่างประเทศจะได้รับเบี้ยประกันภัยต่อ (REINSURANCE PREMIUM) เป็นการตอบแทนสำหรับความรับผิดชอบที่มีต่อบริษัทเอาประกันภัยต่อ ในทางกลับกันเมื่อมีการเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนสำหรับวินาศภัยที่เกิดขึ้นในประเทศ ผู้รับประกันภัยต่อในต่างประเทศก็ต้องส่งเงินตราต่างประเทศเข้ามาเป็นการชดเชยค่าสินไหมทดแทน ดังนั้นการประกันภัยต่อจึงเป็นการค้าระหว่างประเทศชนิดหนึ่ง ซึ่งทำให้เกิดการหมุนเวียนทางการเงินระหว่างประเทศ อันเป็นกิจการค้าที่มีบทบาทสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศที่สำคัญยิ่ง
